

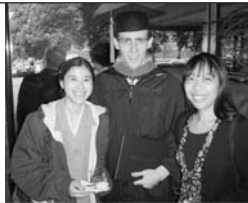

...valójában mi megyünk messzire, mi távolodunk el Istentől, és Jézus segítségével könnyen el is veszítjük tájékozódási képességünket.”

► Missziói konferenciák Piliscsabán – 4. oldal

„Fő művében, Az egyházzól című röpiratban az egyház fejét csak Krisztust ismerte el, vitatva az egyházi hierarchia és a pápaság létjogosultságát.”

► Husz János emlékezete – 10. oldal

„Egy másik fontos terület, ahol az amerikai protestáns lelkészképzés a világ élvonalába tartozik, a jellegzetesen amerikai társadalmi jelenség-együttessel, a multikulturalizmussal és a vallási pluralizmussal kapcsolatos.”

► Mire jó egy amerikai ösztöndíj? – 8. oldal

Hívására indultunk ► 3. oldal
Tényleg... miért hiszek? ► 5. oldal
Zsoltárok: itt és most ► 9. oldal
Szinglisors ► 9. oldal
A csodálatos orgona ► 11. oldal
Terror Londonban ► 11. oldal

Isten, a gyülekezet és a televízió nézők színe előtt Aszdonon...

► A lelkészavatások hétvégéjéről összeállításunk a 6–7. oldalon

Evangelikus pedagógusok országos találkozója

► Bizonytalan tanévkezdés, nem sok jóval kecsegtető őszi költségvetési tárgyalások, demonstráció Budapesten, szaporodó adminisztrációs terhek, érettségibotrány – az egyházi iskolák pedagógusai számára minden bizonnal ezek voltak az elmúlt tanév legemlékezetesebb, bár korántsem szívderítő eseményei. Ezért is volt jó látni, hogy július 4–6. között Sopronban, az evangelikus pedagógusok országos találkozójának programjai során kisimultak az arcok, és a jóízű beszélgetések, találkozások oldották a tanév során felgyülemlett feszültségeket.

Tizenharmadik alkalommal, egy nagyon nehéz tanév befejeztével gyűltek össze az evangelikus iskolák pedagógusai a nagy múltú iskolavárosban. Eddig ezen a találkozón vettek részt a legtöbben – mintegy 250-270-en – a különböző alkalomokon.

Hétfőn délután istentisztelettel – Gábnai Sándor helyi lelkész szolgálatával – vette kezdetét a konferencia a soproni evangelikus templomban. Ezután a résztvevők négy csoportban ismerkedtek a soproni evangelikus gyülekezet történetével a gyülekezet levéltárában, majd meglátogatták a Berzsenyi- és az Eötvös-gimnáziumot, és tájékoztatást kaptak az intézmények életéről. Este a Hunyadi János Evangelikus Általános iskola tanestülete látta vendégül a vendégeket.

Kedden délelőtt Jankovits Bélának, a Győr-Soproni Egyházmegye esperesének Jn 6,6–9 alapján tartott áhítata után két előadás hangzott el az evangelikus gyöke-
rek és az oktatás témakörében.

► Folytatás a 3. oldalon

Templom – falak nélkül „Sátorszentelés” a Béthelben

► Szokatlan szakrális térrel bővült Piliscsabán a Béthel Missziói Otthon. Az utca felől zárt, de három oldalról nyitott építményt június 6-án szentelte fel Ittész János püspök. Az ünnepi eseményen – Taschner Erzsébet főnök asszony vezetésével – jelen voltak a Fébé Diakonissza Egyesület képviselői is. Az idősebb diakonisszák emlékeztek és emlékezettek arra, hogy 1926-ban állt az otthon területén egy hasonló, sáturnak nevezett építmény, amelynek tartóoszlopait bibliai ígék díszítették.

A Pintér Győző tervezte mintegy száz négyzetméteres új „sátor” funkcióját tekintve istentiszteleti alkalmakra, kis- és nagycsoportos beszélgetések lebonyolítására egyaránt használható. Egyetlen oldalra előtti ki lehet alakítani oltárterületet, miként szentelésén is történt. (A nagyjából száz fő befogadására képes cseréptető előadótérhez egy sekrestye, egy székra tárt és két, mozgáskorlátozottak által is használható mellékhelyiség is tartozik.)

A sátor különösen nyári kánikulák idején lehet alternatívája a közelében álló fatemplomnak. Ahogyan valaki megfogalmazta: „Jó időben Isten közelsége itt a szabad levegőn még inkább átélhető.”

Igehirdetésében Ittész János egyébként arra hívta fel a figyelmet, hogy

egyszer eljön majd az az óra, amikor már nem lesz szükség sem „sátrakra”, sem diakóniai szolgálatra, addig azonban adjunk hálát a vigasztalás eme szentelyeiért. Így tett Nyári Erzsébet diakonissza nővér is, aki a Fébé volt főnök asszonya – Túrmezei Erzsébet – egyik versével mondott köszönetet, míg Taschner Erzsébet a kezdetekről emlékezett. Arról, hogy a Fébé Diakonissza Egyesület megalapítója, Pauer Irma áldozatos munkájának köszönhetően miként jött létre a mai Béthel Missziói Otthon, s hogy az első, klotildilgeti kis épületből hogyan nőtt ki a mai épület-együttesség: a bajban lévő vagy épp pihenni, töltözni vágyó emberek „evangelikus menedéke”.

■ Cz. K.

FOTO: BREBOVSKY PÉTER

Elegáns példa

Régi tapasztalat, régi igazság: van, aki súlyt ad a hatalomnak, és van, akinek csak a hatalom ad súlyt. A rendszerváltás utáni politikai élet alapvető gondolata, hogy az új politikai elit tagjainak jó része a második kategóriába tartozik. Valamennyire érthető – mégis nehezen elviselhető – ez a megelőző negyven év után, amikor csak kivételesen láthattunk a hatalomnak súlyt adó, valódi politikai teljesítményt. Ennél azért az elmúlt tizenöt évben jobban állunk. Többek között a köztársasági elnökök tevékenysége, megbecsülése is jelzi ezt.

Mádl Ferenc, a hivatalából augusztus elején távozó köztársasági elnök bizonyította, hogy a magyar alkotmányos rend szerint úgymond „gyenge” köztársasági elnök lehet kristályosodási pont, lehet jelentős tényező a megosztott társadalomban, közéletben. A hazai és a határokon túli egyházi vezetők számára adott fogadáson, ahol elbúcsúzott az egyházi személyiségektől, megköszönve együttműködésüket, szerényen inkább azokra az eseményekre tért ki, amelyeken a különböző egyházi közösségekkel együtt ünnepelhetett egy-egy templom felépülését vagy megszépülését, avagy éppen a milleniumi ünnepek felejthetetlen alkalmait. Amint mosolyogva mondotta, eredeti elképzelését feladva nem sorolja fel mindazokat az egyházi eseményeket, melyeket feljegyzett, melyeknek részese volt. (Ráadásul előfordult, hogy felesége, Dalma asszony tett eleget a meghívásnak; a köztársasági elnök némi derűvel állapította meg, hogy hitvesét ilyenkor úgy fogadták, mintha valóban ő lenne az elnök.) Így azután az elnök beszédre válaszoló, az elnök működését a jelenlévők nevében megköszönő Erdő Péter bíboros, esztergomi-budapesti érsek emelte ki, hogy bizony több alkalommal, amikor konfliktus adódott a végrehajtott hatalom és az egyházak között, a köztársasági elnök államférfiúi bölcsességgel segített a legjobb megoldás kimunkálásában.

Öt évvel ezelőtt egyházi körökben érthetően örömmel fogadták Mádl Ferenc köztársasági elnökké való megválasztását. Jól emlékezünk arra, hogy a kilencvenes évek elején kultuszminiszterként ő teremtett rendet a közoktatásban, ő írta alá az egyházakkal a közoktatási megállapodásokat, megalapozva az egyházi iskolák működésének hosszú távú stabilitását. Emlékezetes számomra, ahogy a miniszter ebben az időszakban átvágta a gordiuszi csomót: felismerte, hogy reménytelen törekvés a helyüket, szakértőiket, stílusukat még kereső önkormányzatoktól várni az egyházi iskolák támogatását – bármennyire is ez lenne az életszerű, hiszen az egyházi iskolák is az önkormányzatok területén működnek –, így helyesebb, ha még egy bizonyos ideig a tárca oldja ezt meg. Felismerte a helyzetet, és ennek megfelelően lépett.

A rendszerváltás után az állam és az egyházak közötti alacsonyabb szintű, rutinszerű kapcsolattartást – amelynek során az oktatás- és egészségügy, a szociális és a kulturális szféra időszerű kérdései kerültek napirendre – rendszeresen kiegészíti a miniszterelnökkel való konzultáció. A végrehajtott hatalom mindenkor első embere időről időre (többnyire évente) fogadja a történelmi egyházak – olykor nagyobb egyházi kör – lelkész és nem lelkész

vezetőit, közvetlenül tájékozódva a kapcsolatok állásáról, az örömeiről és a gondokról.

Ilyen találkozóra minden korábbi miniszterelnökkel sor került. Néhány évvel ezelőtt, még az Orbán-kormány ciklusában egy alkalommal a köztársasági elnök volt a meghívó fél. Olyan jól sikerült az együttélés, hogy ezt követően rendszeressé vált, többnyire karácsony előtt. A miniszterelnökök pedig áttértek a kétoldali kapcsolattartásra, azaz esetenként fogadták vagy éppen szívesen meglátogatták a különböző egyházak vezetőit.

Mádl Ferenc már a 2004 karácsonya előtti fogadáson megjegyezte, hogy feltehetőleg ez az utolsó ilyen alkalom, de az illendő búcsúzás érdekében kilátásba helyezte egy, a távozása előtti meghívást. Volt egyházi vezető, aki a július 5-i búcsúlátogatáson, a Sándor-palotában meg is jegyezte, hogy lám, az elnök úr ennyire szavatartó ember, az események sűrűjében sem feledkezett meg rólunk, meghívásunkról.

Ez igaz, de azt hiszem, többről van szó. A leköszönő köztársasági elnök személyes hitbéli meggyőződésén túl politikusként, államférfiként is jelentősnek, fontosnak ítélte meg az egyházak szolgálatát a mai és a holnapi Magyarországon. Nem a múlt, nem a hagyományok jegyében – bár ezek is értékesek –, hanem a jelen és a jövő igényei miatt. Az egyházi szolgálat nagy hangsúlyt kap a határainkon túl, a szomszédos országokban élő magyarság megmaradásában. Még csak az elején járunk annak az útnak, melyet az Európai Unió adta lehetőségek kiaknázása jelent e téren. Itthon, az atomizált, kórosan megosztott társadalomban talán egyedül az egyházi közösségek jelentik azt a kohéziót, amely reményt ad arra, hogy a különböző politikai felfogású emberek szót értsenek egymással. Hogy ne ellenségek lássanak a másikkban, hanem fogadják el, lássák be, hogy minden tisztességes politikai erő – ha netán más-más úton és hangsúlyokkal is – a haza javát, a nemzet boldogulását akarja.

Alkalmam volt elmondani az elnök úrnak – és hangsúlyoztam, hogy ezt a véleményt megosztom az *Evangelikus Élet* olvasóival –, hogy sok értéket hordozó működésén kívül értéket képvisel távozásának módja is. Smeretes, hogy meghatározó politikai örök szerették volna, ha Mádl Ferenc – elődjéhez, a szintén nagy elismertséget szerzett Göncz Árpádhoz hasonlóan – még egy ciklust vállalt. Utólag nyilvánvaló, hogy erre minden esélye meg is lett volna. De nem vállalta. Hűség maradt eredeti állásponthoz: visszatér a szakmai, a tudományos életbe és természetesen a közéletbe. Ma, amikor a hatalom irreálisan felértékelődött nálunk, amikor egységes – szerény teljesítménnyel – politikai pártok farvizén próbálnak jelentős hatalomra szert tenni, akadt egy személyiség, aki nem a hatalmat választotta. Pedig bizonyította, hogy – ellentétben sokakkal – képes jól, a haza javára élni vele, képes megfelelni a köztársasági elnöki eszménynek, kifejezni a nemzet egységét, felülemelkedve a napi politikai csatározásokon.

További értékes munkálkodást, megérdemelt pihenést, sok erőt, jó egészséget kívánunk a köztársasági elnöki tevékenységét példaértékűen végző és befeljegző Mádl Ferencnek!

■ FRENKL RÓBERT

É L Ő V Í Z

Áramszünet

Egy kis nógrádi faluban nyaraltunk. A helyi kántortanító átadta nekünk a lakását néhány hétre, ugyanis ő is nyaralni ment. Apám elvállalta a kántor helyettesítését az orgona mellett.

Sok élmény várt bennünket, pesti gyerekeket ott, falun. Például amikor kora hajnalban kicsörtettek a legelőre a disznók és a tehenek... Este azonban váratlan meglepetés ért minket: hiába kerestük az ajtó mellett a villanykapcsolót! Abban az időben még sok helyütt nem volt villamos áram. Anyám a szünyogokkal körülvett petróleumlámpa fénye mellett tálalta a vacsorát... De ma is előfordul – a városokban is –, hogy áramszünet következik be. Hirtelen nincs lámpafény, és persze nincs tévé, nincs rádió, és nem működik a hűtőszekrény sem...

Bizony életünk sok területén fel-felbukkan a „nincs”. Ismerjük a kánaai menyegző történetét; ott is kínos volt, amikor elhangzott, hogy a jelenlévőknek „nincs boruk” (Jn 2,3). Mária közölte ezt Jézussal – várva, hogy ő majd megoldja valahogyan a helyzetet.

„Nincs boruk” – mélyebb értelme is van ennek a mondatnak. A bor a Bibliában szimbolikusan az örömet is jelenti. Vagyis ha nincsen bor, az azt jelenti: nincsen öröm. Így jutunk vissza az alapvető „nincs”-hez. Nincs öröm. Ez jóval többet jelent, mint ha azt mondjuk, hogy hiányzik a rádió, a tévé vagy a villanyvilágítás. „Nincs öröm” – ez azt jelenti, hogy sok minden értelmét veszti. Lehet névnap, születésnap vagy akár karácsony – ha belül ott az a „nincs”, akkor semminek sem tudunk örülni. Keserves állapot, de jó dolog is külső belőle, hogyha valaki – mint egykor Mária tette – Jézushoz fordul ebben a gyöttrő helyzetben. Ha bevallja, hogy nincs öröme, nincs békessége; hogy minden célját és értelmét veszítette a számára...

Jézus keresi az ilyen embereket. Rájuk gondol, amikor azt mondja: „Ha valaki szomjúhozik, jöjjön én hozzám, és igyék.” (Jn 7,37; Károli-fordítás) Emberek, családtagok, barátok nem tudnak igazán segíteni. A nagy üresség, a nagy „nincs” megoldása: a Megváltó. Ő így biztat: „...én azért jöttem, hogy életök legyen, és bővítködjétek.” (Jn 10,10; Károli-fordítás)

Nem a bor mámora segít, de nem is valami szép muzsika vagy egy vidám kabaréműsor. A megszépített múlt felett való nosztalgizálás sem old meg semmit. De Jézus azért jött, hogy igazi életed legyen; hogy végre újra ott legyél a forrásnál, Istennél, ahol megszűnik a kínzó „nincs” és az örömtelen vergődés.

■ GÁNC S ALADÁR

SEMPER REFORMANDA

„Nos, az evangélium éppen azt ígéri, hogy Krisztus magára veszi bűneinket. Ezzel a hittel gyönyörűség Istent gondolni. Szívünk Istennél harag helyett kegyelmet érez, s büntetől való félelem helyett teljes bizodalommal van hozzá, mivel a Krisztusban ilyen véghetetlen irgalmasságot gyakorolt. Ebből a hitből aztán szeretet, öröm, béke és hálának fakad. Az ember szívbeli gyönyörűségét leli Istentben – szerető, kegyelmes Atyjában.”

► Luther Márton:
Jer, örvendjünk, keresztyének!
(Szabó József fordítása)

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 8. VASÁRNAP – Mt 5,43–48

„Mégis-szeretetben” élni

Keresztanyám kedvenc szórakozása a rádióhallgatás volt. Mindegy, mikor mentem hozzá, szinte mindig az egyik közszolgálati állomás műsora szólt, hétfőnként pedig biztos lehettem benne, hogy a kíváncságműsört hallgatja. A régi slágerek számára nosztalgikus hangulatot teremtettek, fiatalságára emlékeztették.

Gyakran kérték azt a szerzeményt, amely így buzdított: „Szeressük egymást, gyerekek, a szív a legszebb kincs. Ennél szebb szó, hogy szeretet, a nagyvilágon nincs. Az élet úgyis tovaszáll, a sír magába zár. Szeressük egymást, gyerekek, hisz minden percért kár...” Vagyis: szeressük egymást, az élet úgyis rövid. Szeressük egymást, hiszen az élet úgyis tele van nehézségekkel és problémákkal. A hírekben szinte nem is hallunk másról, csak természeti katasztrófákról, politikai csatározásokról és – sajnos túlságosan is sokszor – gyilkosságokról és erőszakról.

Mindezek fényében a szeretet megélése csaknem lehetetlennek tűnik. És nekünk mégis szeretnünk „kell”, mert ez Krisztus parancsa. Ő azonban követőinek nem csak azt tanítja, hogy Istent és felebarátaikat szeressék. Azt is megkívánja tanítványaitól, hogy ellenségeikhez is szeretettel forduljanak.

Istenhez megtért, neki átadott életünk egyik ismérve, hogy megbékélünk vele, önmagunkkal és mindazokkal, akikkel együtt

élünk. Nap mint nap átérezzük az Úr felénk forduló szeretetét. A másik emberben – legyen az barát, családtag vagy akár egy idegen – képesek leszünk meglátni Isten teremtményét. De az ellenség szeretetére vonatkozó jézusi elvárásnak – ha őszintén magunkba nézünk, be kell vallanunk – még így sem lehet megfelelni. Hiszen annak sem könnyű megbocsátani, aki mérgében valami sértőt mondott nekünk, hát még annak, aki tudatosan alázott meg minket...

Mégis, ha csak azokat szeretjük, akik minket is szeretnek – mondja Jézus –, nem vagyunk különbek e világ fiainál. Tölünk, Krisztus követőitől ennél többet is számon kérnek: az ellenség szeretetét. Hiszen magának a Megváltónak az élete és a halála is ezt példázza. A kereszten szenvedve ő nem átkozódott, hanem fohász-kodott azokért, akik kínozták, lekötötték és gyalázták. A szenvedő Istenfia ekkor így kiáltott: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.” (Lk 23,34)

Az ellenség szeretete nem csak az ő számára volt lehetséges. Nekünk is az, de csakis a mennyei Atya segítségével. Ő tehet és tesz képessé a valódi, feltétel nélküli, önzetlen szeretetre. Aki engedi, hogy az Úr alakítsa, az a barátságosan szomszédokkal, az esetleg igazságtalan főnökkel, a fáradságtól türelmetlen házastárral szemben sem feledkezik el az aranyzabályról: „Amit tehát szeretnétek, hogy az em-

berek veletek cselekedjenek, ti is ugyanazt cselekedjétek velük...” (Mt 7,12)

Aki Isten akaratára figyel, az szeret, és ezáltal Mesteréhez válik hasonlatossá. Ma, amikor Jézus a jókkel és gonoszokkal egyaránt jóttevő Isten példájára hivatkozva szólít bennünket az ellenség szeretetére, alkalmunk nyílik elgondolkodni azon, hogy a mi életünkben és cselekedeteinkben milyen mértékben fedezhető fel ez az „isteni vonás”.

A mennyei Atya gyermekei az Úrnak és nem a világ elvárásainak akarnak megfelelni. Ő azonban nem a viszonzás („...szemet szemért, fogat fogért” – 3Móz 24,20) elve szerint gondolkodik. Azt szeretné, ha a rosszért is jóval fizetnénk. Minden keresztyén életre szóló lehetősége és feladata, hogy szavaival és cselekedeteivel a szeretet Istenét tükrözze. Azt az Istent, aki mindent és mindenkit teremtett, és aki megszületett Fiát halálra adta azért, hogy mindenek iránti szeretetét bizonyítsa. Isten tökéletes. Tölünk is azt várja el, hogy a szeretetben – hozzá hasonlóan – tökéletességre törekedjünk.

Kinek-kinek el kell döntenie, hogy átadja-e életét Istennek, és vállalja-e a Krisztus-követés minden következményét. Ha igent mondunk, ne feledjük, hogy még van lehetőségünk a változásra és a változtatásra, hiszen még tart a kegyelem ideje. Bátran nézzünk szembe kérdéseinkkel,

A VASÁRNAP IGÉJE

kétségeinkkel! Nyissuk meg szívünket Isten előtt, és kérjük, hogy töltsse be életünket a tökéletes szeretettel, amely nem a viszonzás igényén alapul. Hogy azért szeressünk, mert nem tudunk mást tenni. Az ilyen szeretetre való készségben és képességben lesz felismerhető életünkben az a többlet, amelyet „felülről” kaptunk.

■ GAZDAG ZSUZSANNA

Imádkozzunk Assisi Szent Ferenc szavaival! „Uram, tégy engem a te békéd eszközévé, hogy szeretetet hozzak oda, ahol gyűlölet van, hogy a megbocsátás szellemét hozzam oda, ahol széthúzás van, hogy harmóniát hozzak oda, ahol hamisság van, hogy hitet hozzak oda, ahol kétségek vannak, hogy örömet hozzak oda, ahol szomorúság lakik. Uram, add meg nekem, hogy én vigasztalhatlak ahelyett, hogy engem vigasztaljanak, hogy én értek meg másokat ahelyett, hogy arra vágyom, engem értsenek meg, hogy szeressek inkább, mint hogy engem szeressenek. Mert aki elfelejti magát, az találja meg, aki megbocsát, annak megbocsátanak, aki meghal, az felébred az örök életre.” Ámen.

Oratio œcumenica

Urunk, Istenünk! Hálát adunk neked, hogy újra felhozad ránk napodat, kegyelmed szerint fenntartod a teremtett világ jó rendjét. Bocsásd meg nekünk, hogy sokszor felelőtlenül bánunk a minket körülvevő élővilággal! Kérünk, add nekünk azt a felelős szeretetet, amelynek révén jó gazdaként tudjuk gondozni, művelni és tisztán tartani teremtett világodat. Kérünk téged...

[Gyülekezet] Urunk, hallgass meg minket!

Szeretettel bíztál egymásra minket, embereket, hogy egymás felebarátai legyünk. Krisztusban egymás testvéreivé, ajándékaid örökösstársaivá is tettél minket. Bocsásd meg nekünk, ha nem a te gyermekeidként viselkedtünk! Kérünk, erősítsd meg az egész embervilágban a felebaráti szeretet, a békességteremtés és a szolidaritás lelkiületét. Bennünk is munkáld ezeket, de részesíts minket Krisztus szeretetében is, hogy még ellenségeinket is szeretni tudjuk! Kérünk téged...

[Gyülekezet] Urunk, hallgass meg minket!

Köszönjük neked kegyelmed élő jelét, az egyházat és gyülekezeit. Köszönjük, hogy a testvéri közösség révén Krisztushoz, rajta keresztül pedig hozzád kapcsolódhat életünk. Kérünk, bocsásd meg kicsinyes önzésünket és gögünket, amelyek miatt folt esik egyházadon is. Te gyomláld ki belőlünk, ami rút, és nem illik a te nyájad tagjaidhoz. Add Szentlelkedet, hogy a szeretet útján tehessük vonzóvá Krisztus testét, az egyházat és ezt a helyi gyülekezetét, a mi közösségünket is! Erősítsd meg bennünk szent Fiad szavát és szeretetét, hogy az egész világ előtt felszabadult örömmel lehessünk az ő követői! Kérünk téged...

[Gyülekezet] Urunk, hallgass meg minket!

Köszönjük azt a hazát, azt a nemzetet, amelyben élünk. Köszönjük azt a szép nyelvet, amelyen beszélünk, és amelyen minket is megszólítasz. Kérünk téged, adj a szívünkbe felelős szeretetet hazánk és honfitársaink iránt, hogy mindazt megbecsüljük, megőrizzük és gyarapítsuk, ami összeköt bennünket, ami szép és értékes

ebben a nemzetben. Kérünk, adj mély megosztottságokban élő népünknek jó közös célokat, amelyek megvalósításához egyggyé tudunk formálódni. Kérünk, adj felelős, hazaszerető és bölcs vezetőket, hogy irányításuk és döntéseik által nemzetünk gyarapodhasson – lelki, szellemi és anyagi téren egyaránt. Kérünk téged...

[Gyülekezet] Urunk, hallgass meg minket!

Mennyei Atyánk, kicsinyek oltalmazója, gyengék erősítője, szomorkodók vigasztalója, esettek felemelője! Te töröld le a könnyeket, hogy valóban könnyebbítsen a sírás! Te adj bátorítást, hogy elviselhető legyen a fájdalom! Te adj vigasztalást, hogy megszentelődjön a nyomorúság, a gyász! Te adj reménységet ott, ahol most embertársaink a halál kapuja előtt állnak! Add meg mindezt most a rászorulóknak és nekünk is, akik minden nap Jézus Krisztusra nézünk. Ő megnyitotta előttünk is az örök élet kapuját. Benne bízva, reá hagyatkozva hadd láthassunk mindig előre, a te országod dicsőségéig. Ámen.

ISTENTISZTELET ÉS ... 10.

Istentisztelet és gyülekezetépítés

(Folytatás)

LITURGIKUS SAROK

Kennon L. Callahan amerikai gyakorlati teológus felhívta a figyelmet egy döntő változásra: amíg az 1950-es és a korai '60-as években a tengerentúlon az egyházon kívüli személyek a kiscsoportokon keresztül kapcsolódtak be a gyülekezetek életébe, addig mára az istentiszteleteken találkoznak először a gyülekezetekkel. Gondoljunk csak itthoni helyzetünkre: hány új arccal találkozhatunk egy-egy keresztlő alkalmával vagy éppen akkor, amikor a temetést követően közös imádságra invitáljuk templomainkba a gyászoló hozzátartozókat. Éppen ezért a közösségi, dinamikus istentiszteletek egyre nagyobb szerepet töltenek be a gyülekezetépítésben is.

Callahan szerint az istentisztelet akkor közösségi, ha a benne részt vevők megtapasztalják az odatartozás, az egymáshoz tartozás, a Krisztus testéhez való tartozás áldásait. Az istentisztelet akkor dinamikus, ha felrázza és inspirálja a benne részt vevőket, ha azok segítségét és reménységet kapnak egymástól és osztanak meg egymással.

Callahan szerint öt tényező járul hozzá ahhoz, hogy ilyen legyen az istentisztelet. Érdemes ezeket a tényezőket röviden sorra venni; mivel nem igényelnek semmilyen speciális gyülekezeti modellt, alkalmazhatóak lehetnek akár szórványhely-

zetben élő közösségekben, akár nagyvárosi környezetben.

1. Az első észrevehető jele a közösségi, dinamikus istentiszteletnek, ha az alkalmilag megjelenő résztvevők megtapasztalnak egyfajta melegséget és vonzerőt. A gyülekezet számos verbális és non-verbális eszközzel elősegítheti, hogy a betérők a templomból távozva úgy érezzék, nem volt elvesztegetett idő az ott töltött egy-másfél óra, és hogy segítséget, erőt és reménységet kaptak az istentiszteleti alkalmából. Ilyen lehet például egy jól megfogalmazott köszöntés, amely kellően határozott, szívvelies, de nem tolatkodik. De nem csak szavakkal tehetjük vonzóvá valaki számára a megérkezést. A mai napig a fülembe csengenek egy, a templomunkba régebben betérő testvér mondatai, amint arról áradozott, hogy milyen kellemes illat van benne. A melegség és a vonzerő megtapasztalását nagyban elősegítheti egy jól sikerült szellőztetés az istentiszteleti alkalom előtt!

2. A második tényező a zene és az ének dinamikája és inspirációja. A zene és az ének még időben is jelentős részét teszi ki az istentiszteletnek, hiszen megerősíti és célba segíti az igehirdetésben elhangzott üzenetet. Egy-egy memorizált, „fülbemradt” dallam tovább élte az istentiszte-

ten megtapasztaltakat. Az egyházi eszterdődő és a prédikációhoz tudatosan választott énekek az együvé tartozást szimbolizálhatják; az alkalmi betérők megérezhetik és magukkal vihetik ennek az érzését.

3. Harmadik tényezőként szól Callahan az igehirdetés sajátosságáról és minőségéről. Azoknak az igehirdetőknak, akik közösségi és dinamikus istentisztelethez illő igehirdetést tartanak, három közös vonásuk van: prédikációjuk érthető, könnyen lehet követni; csak azt várják el az igehallgatóktól, hogy annyit vigyenek magukkal, amennyit saját maguk is meg tudnak jegyezni az elmondottakból; igehirdetésükben van küzdelem, dráma és humor, amely a bibliai textusra és a mai életre épül; illetve prédikációjuk olyan üzenetet tartalmaz, amelyet az igehallgatóknak érdemes magukkal vinniük a hétköznapokba.

4. Azok az istentiszteletek, amelyek élénke, illetve amelyeknek van liturgiai erejük, elsősorban annak köszönhetik ezt, hogy az istentiszteleten végbemenő összes szolgálat egységes egész alkot. Nem önálló darabokból van összerakva, hanem lépésről lépésre, összefüggően épül föl. Ha valaki nem is érti az istentisztelet egyes elemeinek a mélységét, könnyen megérezheti az egységet, az egyes elemek egymásra épülő ívét, amely végigvezeti a

résztvevőket az egyes mozzanatokon. Például egy gyászoló család tagjai számára – akiknek az életében több szempontból is törést jelent a haláleset – tudat alatt támaszt és hosszú távon vonzerőt jelenthet egy liturgikus sorozat egységének a megtapasztalása.

5. Az utolsó észrevétel a lelkipásztorokra vonatkozik. Minél inkább pásztor, vezető és igehirdető a lelkész, annál valószínűbb, hogy az istentisztelet közösségi és dinamikus erőteljes lesz. Az általános és „ártalmatlan” prédikációk gyakran abból fakadnak, hogy a lelkészeknek nincs idejük vagy indítatásuk pásztorolni a gyülekezeti közösséget, megismerve a hívek konkrét problémáit és reményeit. Ha a lelkész először „jó pásztorrá” szeretne lenni, hogy csak utána váljon „nagy igehirdetővé”, akkor nagyobb az esélye annak, hogy utánamegy annak a hívőnek, akinek éppen erre van szüksége, és visszavezeti az élet forrásához, hogy ő is tovább épüljön a gyülekezeti közösséggel együtt.

■ JOÓB MÁTÉ

Lutheri gyökereink és az evangélikus oktatás

Evangelikus pedagógusok országos találkozója

FOTO: TOLLI BALÁZS

◀ Folytatás az 1. oldalról

Alpárné dr. Szála Erzsébet, a Nyugat-magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Főiskolai Karának főigazgatója igényes és érdekfeszítő áttekintésében a reformáció magyarországi hatását állította a középpontba, különös tekintettel az anyanyelvi műveltség fejlődésére. Természetesen erre jó alapot adott a soproni evangélikus oktatás történetének rövid ismertetése. Weltler Sándor ma-

lomsoki lelkész az evangélikus oktatás teológiai gyökereit, a „gyökerek gyökerét” szedte rendszerbe. Meghökkenő, újszerű, vitára is készítő bevezetés után a krisztusi gyökereket öt fő tézisét sorakoztatta föl (hasonlóan a wittenbergi 95 ponthoz): Krisztus, az ige, az igehirdetés, a korál és a kereszt. A reformáció tételei után az oktatás-nevelés keresztény értelmezéséből kaphattak ízelítőt a résztvevők, többek között Németh László, Péterffy Sándor, Weöres Sándor gondolatainak keresztül.

Délután jó félórás közös éneklés után izgalmas témákban szervezett szekcióülések várták a középiskolák tanárait. Az egyes szekciók címei és vezetői: *Iskoláink szerepe a gyülekezetek életében* (Verasztó János); *Az egyházi iskola gyülekezete – spiritualitás az egyházi iskolákban* (Solymár Mónika); *Hiteles tanár, hiteles szülő, hiteles lelkész* (Hegedűs Attila); *Utak és lehetőségek a közösségépítésben* (Huszák Zsolt és Tólli Balázs). Az általános iskolák és az óvodák pedagógusait a Hunyadi általános iskola tantestülete fogadta, majd Esztergályos Jenő, az Apáczai Kiadó ügyvezető igazgatója tájékoztatta a hallgatóságot az új kiadványokról.

Az utolsó nap délelőttjén Solymár Mónika áhítatát követően a szekciók vezetői számoltak be az előző délutáni foglalkozások tapasztalatairól, majd fórumbeszélgetés következett a közös problémákról. A jelenlévők meghívást kaptak a következő – 2006-ban Békéscsabán rendezendő – konferenciára.

A három nap Nagycenken, a katolikus templomban ért véget a Hegedűs Attila szolgálatával zajlott úrvacsorás záró istentisztelettel.

Érdeemes megemlíteni, hogy a konferenciával egy időben zajlott Kőszegen a bajor és magyar diákok egyhetes környezetvédelmi tábora; a nyár folyamán egyre több iskolai szervezésű táborban találkozhatnak egymással diákjaink.

■ JANCSÓ KÁLMÁNNÉ

Lelkészt iktattak Galgagután

Mint arról lapunk két héttel ezelőtti számában már beszámoltunk, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületben (Tordas-Gyűrű) töltött közel egy évtized után az Észak-magyarországi Egyházkerületben, Galgagután folytatja lelkészi szolgálatát Fülke Szabolcs (képpünkön). A 36 évesen megválasztott lelképász-tort július 9-én iktatta hivatalába Szabó András, a Nógrádi Egyházmegeye espere. Az ünnepi istentiszteletet követően ugyancsak ő szentelte fel az idestova egy esztendeje üresen állt, felújított parókiait.

Menczer Péter felvétele

A tehenek és a feszület

Ökumenikus terepszemle kerékpárral

Kéthetes nyári gyerektábor rendezett a közelmúltban a soltvadkert művelődési ház. A tábor programjai közé ezúttal próbaképpen kerékpáros városnézést is beiktattak a szervezők. A több mint húsz résztvevő többsége tíz éven aluli volt és – lakossági százalékarányukat meghazudtolva – evangélikus. Ezért is vették sokan örömmel, hogy végre benézhetnek az eddig csak távolról csodált Lukács-kápolnába.

A város szélén található földesúri temetkezési helyet két éve újjáépítette fel a katolikus egyházközség. A reformkorban épült kápolnában helyet foglalva a kirándulók először énekeltek, majd közösen megfajították a falon függő képek és feliratok jelentését: kiderült, hogy az épület sokáig katolikus ravatalozóként működött. A stációk, azaz Jézus szenvedéstörténetének állomásai ismertek voltak a gyerekek előtt, akik szinte kivétel nélkül – a Vadkerten szokásos rend szerint – hittanra járnak. Ezután a közös protestáns temetőben néztek meg néhány sírt, köztük Bócsa-pusztai első „megszállóiét” (a Gáspár családét), az evangélikus földesúri családét (a Sigrayakét) és az egyetlen megmaradt, gót betűs német sírkövet, Jeremias Schiszlerét.

Kerékpározás közben aztán, amikor egy út menti feszület mellett álltak meg, újból előkerültek a vallási tárgyú kérdések. Ki emelhet ilyet? Milyen céllal? Mit kell ráírni? És a leglényegesebb: miért van vaske-ritéssel körülvéve? Bizony eltelt egy-két perc, amíg ifj. Káposzta Lajos túravezető rá-

vezette őket a kerítés valódi szerepére. Ez pedig bizony korántsem teológiai alapú: a hajdan reggelente ki-, esténként pedig behajtott tehéncsorda máskülönben nem lett volna tekintettel a hitbuzgalmi építményre – és egyszerűen feldönti...

■ K. L.

A SZERZŐ FELVÉTELE

Hívására indultunk...

Lelkészek emlékeznek

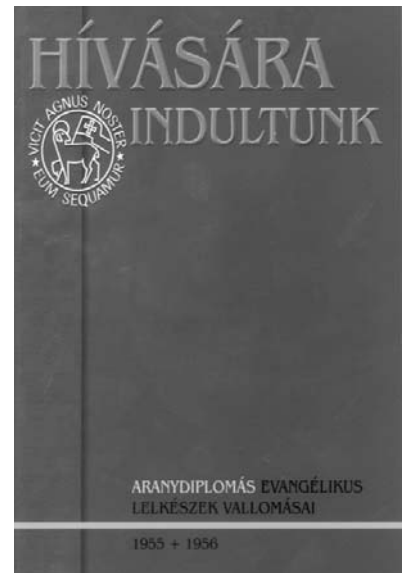
► Nem túl vastag, de olvasásra érdemes, tartalmas könyvet tartok a kezemben, és örömmel nyugtázom: megérkezett hát a harmadik kötet is, hasonló szándékkal és hasonló tartalommal, mint az előzők. A Fébé Evangélikus Diakonissza Egyesület kiadásában nemégiben megjelent mű a *Hívására indultunk – Aranydiplomás evangélikus lelkészek vallomásai* címet viseli. Ilyen témájú kiadvány először két évvel ezelőtt látott napvilágot. A műfaj – lelkészek vallomásai sorsokról, szolgálatokról – akkor még újnak számított. E kötetnek pedig már vártuk a megjelenését.

A 2003-as, *Krisztus meghalt és feltámadott* értünk című első kötet Madocsi Miklós összeállításában, a 103. zsoltár bevezető soraival és a legjellemzőbb zsoltáros mondattal – „Áldjad, Ielkem, az Urat, és ne feledd el, mennyi jót tett veled!” – került az olvasók kezébe. Különös értéke, hogy egy összetartó, tehetséges évfolyam tagjai a szerzői, továbbá hogy az írások közben a tartalomhoz illő versek, idézetek frissítik fel az olvasót. Sőt a szerzők megszólaltattak olyanokat is, akikkel együtt indultak ugyan, de másfelé folytatták útjukat, és szerepelnek olyanok is, akik földi életük végére értek. Levélrészletek és Szita István művészi illusztrációi emelik a kiadvány színvonalát, és ha a közölt fényképek nem is mind sikerültek, mégis sugárzik róluk kedves szolgatársaink tekintete, és élettelivé teszik a kiadványt. Megjelenésekor lelkesen írtam erről az úttörő publikációról, és őszinte örömmel vettem, amikor a következő évfolyam beszámolójának ismertetésére is felkertek.

A 2004-ben megjelent kötet címe egy határozott krisztusi felszólítás: *Legeltesd az én juhaimat!* Ez Jézus szavára emlékeztet, amelyet Péterhez intézett kiküldésekor (Jn 21,17). Az évfolyam vallomásait dr. Kerner Ágoston és Sárkányiné Horváth Erzsébet szerkesztette kötetbe. A könyvhöz Szabó Lajos, az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektora írt szép ajánlást, illetve tekintette át azt a korszakot, amelyben a lelkészek szolgáltak. Pályafutásuk során sok nehézséggel birkóztak; nem volt könnyű ellátniuk a tiszta igehirdetés, a lelképásztori erősítés, a vigasztalás feladatát. Mégis: a problémamentesnek éppen nem mondható korszak is Isten találékony szeretetéről és hűségéről beszél, a nehézségek, az egyes emberek életpályájának göröngyösebb szakaszai ellenére is. A kötet érdekes keresztmetszetet ad egyházunk életéről; különösen tanulságos a végén olvasható – egy ke-rekasztal-beszélgetés alkalmával felvetődött – kérdések sora. Ezeket nemcsak a résztvevőknek, hanem minden egyháztagunknak ismernie kellene.

A harmadik, friss kötetet a megjelenést követő második nap már kezembe is vehettem egy kedves volt munkatársam ajánldéaként. Hamar elolvastam, és azóta újra meg újra belelapozok. Egy úgynevezett „társult” évfolyam tagjainak írásai ezek, Keveházi László és Missura Tibor szerkesztésében. Az izléses küllemű könyv borítója a halált legyőző Bárány szimbólumával hitvallás jellegű, a felirata szintén. A latin szöveg magyarul így hangzik: „Győzött a mi Bárányunk, és mi őt követjük.”

A szerzők talán az utolsó évfolyam tagjai, akik még az egykori lelki ébredés háttérrel érkeztek. Tíz együtt szolgált kolléga írta a törzsszöveget. Megszólalt három külföldre szakadt társ is, mindhárom element már a minden halandók útján. Szóhoz jutottak azok is, akik csupán egy hosszabb-rövidebb időszakban szolgáltak egyházunkban, és olyanok is, akiknek az életútja másfelé kanyarodott, más pályán folytatódott. Nagyon jónak tartom, hogy a *Bevezetés* és az *Utószó* a két szerkesz-

tő tollából ugyanazt a mondanivalót sugallja, illetve ugyanazon az alaphangon fogalmazza meg a könyv tartalmát: a hálaadás hangján. Hálát adnak a felkészülé- sért, a szolgálati évek szépségeiért és örömeiért, a nehéz, embert próbáló szakaszok ellenére is. Meghirdetik a további feladatot: együtt, egymásért lehet imádkozni, hálát adni és könyörögni az elődökért és utódokért (5. kk., 223. lap).

A sok érdekes írásban az olvasó eddig ismeretlen anyaggal is találkozhat. Tanulságosak a részletek. Két irodalmi igényű írást is találtam: *Szelényi Zoltánné* és *Magyar László* vallomását. Mindkettő megérdemelné a szélesebb körű olvasóközönség figyelmét is.

Egy korábban már felvetett gondolat- tommal zárom soraimat: majd ha – két év múlva – az ötödik kötet is megjelent, a sorozatot mint vizsgálóanyagot fel lehetne venni a lelkészképzésben kötelezően elolvasandó művek listájára, a valódi közelmúltat bemutató hazai egyháztörténeti munkaként. Nem becsülöm le az irattárak anyagát, az elmúlt évtizedek LMK-jegyzőkönyveit, sajtónk közléseit – azt, ami az *Evangélikus Életben*, a *Lelképásztorban*, az *Evangélikus naptár* egyes kötetekben megjelent –, de mindezt papírszögünak, sőt életidegennek tartom. E kötetek viszont az élet illatát lehelik. Egyháztörténet az alulnézetből? Nem! Az egyház napszámossai valóságghú vallomásai- nak sora. Ily korban éltünk mi! És ezekben az évtizedekben kíséreltük meg az igét hirdetni, Krisztus juhait pásztorni, hívására indulni és megmaradni ott, ahová ő rendelt. „...neked szolgálni gyönyörűség...” – imádkozzuk ezt a mondatot is lelkészeinkért, az evangélium örömeinek hirdetőiért *Evangélikus énekeskönyvünk* imádságos részében (733. o.). Ezt érezteti meg sorozatunk mindhárom darabja, amelyeket ajándékba kapott lelkészi karunk és egyházunk egész népe. Köszönjük!

■ HAFENSCHER KÁROLY (ID.)

Hívására indultunk – Aranydiplomás evangélikus lelkészek vallomásai, 1950–1955, 1951–1956. Szerkesztette Keveházi László és Missura Tibor. A Fébé Kht. kiadása, Budapest, 2005. Ármegjelölés nélkül.

Csendesség a hangzavarban

Sokféle rendezvényre mehetünk, ahol összefuthatunk. Nem kell, hogy rólunk szóljon, nem kell, hogy mi rendezzük. Mi ott lehetünk. Az emberek sokszor még talán maguk előtt is szegyeplik a hitüket, nemhogy mások előtt. Elrejtik, nem vállalják fel...

Az idén nyáron is számos világi fesztivál lesz Magyarországon, ezek egyike az EFOTT (Egyetemisták és Főiskolások Országos Turisztikai Találkozója), amelyet ez alkalommal a Velencei-tó partján rendeznek. Ezen is ott leszünk. Nemcsak civilben vagy látogatóként, hanem egy sátorban. Egy sátorban, melynek neve Közös Pont. Egy hely, amely mindenkinek otthona próbál lenni. Fiatal emberek várják a betérőket, hogy beszélgessek velük, és a megfáradt vagy örömtől ujjongó szíveknek lelki táplálékot tud- janak kínálni a hangzavarban. Beszélgetések, meghívott előadók, teázás, odafigyelő emberek.

Ha július 19–24. között az EFOTT-on jársz, nézz be hozzánk egy beszélgetésre.

■ GALAMBOS ÁDÁM

Ökumenikus lelkeszi csendesnapok Balatonszárszón

► Ebben az évben július 4–8. között 18. alkalommal tartotta meg az Ökumenikus Missziói Munkaközösség szokásos csendesnapjait lelkeszek és munkatársak részére a balatonszárszói Soli Deo Gloria Református Konferenciaterületen. A csendesnapok megrendezésének tehát már hagyománya, azaz története van. Legelőször 1988-ban jöttünk össze arra a szorongató kérdésre választ keresve: mi dolgunk van nekünk, Isten elhívott szolgálójaink, ebben a válságos, annyi problémával teli, bizonytalanra vált helyzetben? Egyetlen mondatban találtuk meg a választ: nem lehet más feladatunk, mint Isten ígéjét, üzenetét vinni az emberek közé! Az ige volt az, ami a török hódoltság idején tömegek hitét átfomláló erővel hatott szétszóródott, halálra szánt népünk között, meghozva a bűnbocsánat, Isten befogadó kegyelmének evangéliumi üzenetét – ma sem lehet más küldetésünk. Hogy ennek mennyi kihatása és eredménye van, az nem a mi mérlegelésünkre bízott; de hogy ebben a szolgálatban kell fáradozunk, abban teljes meggyőződéssel egyetértünk.

Így kezdtünk összejönni, hogy az evangélikáció és a misszió időszerűségének és szakmai kívánalmainak kérdéseivel foglalkozzunk. Első konferenciánkon, 1988-ban 25–30-an voltunk együtt. Óriási volt az öröm, hogy ezekről a kérdésekről nyíltan lehet beszélni! (Akkor azért még hivatali engedélyt kellett kérnünk a konferencia megtartásához.)

Nagy örömeinkre megjelentek közöttünk az evangélikációs szolgálat nagy öregjei – Csepregi Béla, Borbély Béla és mások –, akik a háború utáni nagy ébredésnek zászlóvivői voltak valamikor.

Ulrich Parzany

Először magunk is evangélikációk megszervezésére gondoltunk. 1990-ben Budapesten hat templomban egyszerre, majd több vidéki városban is evangélikációt hirdettünk meg – mérsékelt eredményességgel. Többnyire az egyébként is templomlátogató, bibliai híveink jöttek el a meghirdetett sorozatokra – mi viszont úgy gondoltuk, hogy küldetésünknek kifelé kellene hatnia.

Így tehát irányt váltottunk: abból indultunk ki, hogy a misszió leghatásosabb eszköze mindenütt az Isten népének helyi „kirendeltsége”, vagyis a helyi gyülekezet. Ha lelkeszkollégáinkat fel tudjuk bátorítani a missziói szolgálatra, az evangélikációra, akkor egyetlen ember százakat nyerhet meg! Ezért alakultunk lelkeszek és missziói munkatársaik konferenciájává.

Az első évek meghatározó előadója, spirituális személyisége Samuel Kamaleson indiai evangélista volt. Igehirdetése, előadásai sokakat vonzottak, kétszázötvenen is voltak egy-egy ilyen jellegű konferencián a Villányi úti oktatási központban, a MOM központi kultúrházban és másutt.

Most már negyedik éve, hogy főleg magyar előadókat hívunk meg, a közöttünk meglévő világgal, a helyzet ismeretének igei felmérésével. Küldetésünk sajátosan magyar megfogalmazásával próbálunk egymás segítségére lenni.

Nagyon hamar megmutatkozott, hogy az evangélikáció és misszió kérdése első rendben nem a szakmai felkészültség,

hanem a személyes készség, illetve spirituális töltés kérdése. Nagyon sok emberi, lelkipáncsói problémával kerülünk szembe; úgy éreztük, hogy először egymásnak kell testvéri, segítő kezét nyújtani ahhoz, hogy a terhetek letéve és lélekben felszabadulva válhassunk az evangélium felszabadító üzenetének szolgálói ezekben a szétzilált időkben. Így váltak missziói konferenciáink kétpólusúvá: az evangélikáció és misszió szakmai-teológiai kérdései mellett lelkipáncsói problémák kerültek látókörünkbe, amelyeket megpróbáltunk nevesíteni, hogy a személyes közösségben, beszélgetésekben, az imaközösség gyakorlásában minél hatékonyabb segítséget tudjunk nyújtani egymásnak.

Idei konferenciánk is ennek a kettős feladatnak próbált megfelelni. Témacímé így hangzott: *Égni vagy/és kiégni Krisztusért.*

A napot a reggeli igetanulmányok vezették be, amelyeken a baptista teológiai főiskola tanárai (Lőrinc Levente és dr. Szirtes András) bibliai személyek „elfaradásának és felépítésüknek” történetébe vezettek be bennünket. A délelőtti előadások többségében szakmai-pszichológiai jellegűek voltak. Dr. Tomcsányi Teodóra, Szarka Miklós és mások jóvoltából nagyon sok információ jutott el hozzánk, amelyek az úgynevezett „kiegész” pszichológiai előzményeiről, felismerésük jegyeiről szóltak. A délutáni csoportos beszélgetések célja volt, hogy ezeket az információkat feldolgozzuk, ismeretüket elmélyítsük, elsajátítsuk.

A konferencia csúcspontja kétségkívül az esti evangélikációs istentisztelet volt, amelyen az ismert német evangélista szolgált. Ulrich Parzany evangélikus lelkes volt annak a 2003 márciusában tartott és Európa-szerte sugárzott műholddas evangélikációknak az igehirdetője, amely „Pro Christ” néven vált ismertté. (Az „evangélikációs kampányt” 2006 márciusában tervezik megismételni.)

Krisztusba vetett hitünk és a Krisztussal való életközösség gyakorlásának az evangélikáció üzenetének alapkérdéseiről volt szó ezeken az esteken. Rendkívül üdítő volt újra hallani ezeket az alapigazságokat, egyszerű és népszerű módon kifejtve fogadni a régi és mégis új evangéliumot.

Konferenciái együttlétünket úrvacsorai közösséggel fejeztük be. Ezen a szinten eltöprengnek a felekezeti különbözőségeket egyetlen megtartó Úr van, aki a megváltás örömeiben részesített bennünket, és ennek az üzenetnek szolgálói tett mindnyájunkat.

HECKER FRIGYES

Piliscsabán „a küldetésről”

► „Mit fognak most csinálni, hogy Mesterházyék hazajöttek?” – kérdezte tőlem egyik ismerősöm aznap, amikor Piliscsabára, az Evangélikus Külmisziói Egyesület (EKME) szervezésében július 3–6 között megrendezett külmisziói konferenciára indultam. Először félreértettem őt: azt gondoltam, hogy az Indiából háromévi szolgálat után visszatért Andrea és Balázs sorsáért aggódik. Megnyugtattam: a házaspárnak lesz szolgálati helye egyházközségben. Am hamar kiderült, hogy ő a konferenciáról kért. Mert hogy kétkedtem, mondván: lehet-e a külmiszióról beszélgetni úgy, hogy jelenleg egyetlen munkatársunk sem szolgál messzi tájakon? Bizony lehet! A háromnapos együttlét éppen erről győzött meg minden résztvevőt.

Fiatalok csoportbeszélgetésen

A konferencia célja ugyanis nem az volt csupán, hogy beszámolók hangozzanak el a hároméves indiai szolgálatról és e sorok írójának kazahsztáni útjáról. Sokkal inkább az a szándék vezérelte az előadókat, hogy a résztvevő ifjakban és idősekben felébresszék a külmiszió ügye iránti felelősséget.

„Hogy el ne vesszen!” – így hangzott a konferencia összefoglaló címe. Jézusnak a Nikodémussal folytatott beszélgetéséből való ez a kiemelés. Ez a néhány szó kifejezi a misszió lényegét: Jézus azért jött, azért adta életét, hogy a világban egyetlen ember se vesszen el az üdvösség számára. Tanítványainak sincs más dolguk, küldetésük, mint hogy erről beszéljenek. De „ránehezedik-e” a szívünkre, hogy Jézus nélkül ez a világ elveszett?

A nyitó igehirdetésben egy magyar zenésztől hallhattunk. Kazahsztánban járt missziói tanulmányúton, és társaival együtt betévedt a régi főváros, Alma-Ata egyik nyomorogó udvarába. Hamar melléjük szegődtek a kíváncsiskodó muszlim gyerekek, és néhány perc múlva elindult valami beszélgetésféle is, már ha a kézzel-lábbal való mutogatást annak lehet nevezni. A magyarok nem tudtak oroszul, a kicsik pedig alig néhány szót an-

gólul. A zenész elővett a zsebéből egy cipőfűzőt. Ithon ennek segítségével szokott Jézusról beszélni a környékbeli gyerekeknek. Most azonban ott, a muszlim gyerekek körében hatástalan maradt a bemutató. Magyarzat nélkül a kicsik nem érthették a mozdulatokat. Csak zavartan nevetgéltek, velük együtt a zenész is. De aztán lehervadt ajkáról a mosoly, és szeme hirtelen könnybe lábadt. „Nem beszélhettem nekik Krisztusról!” – magyarázta később, szállásukra visszamenet a társainak. Rászakadt a bevégezetlen küldetés terhe.

A konferencián elhangzott reggeli és esti evangélikációs igehirdetések is ezt a kérdést szegezték a résztvevő fiataloknak és időseknek: bánkódnak-e a világ kárhözraja ítélt volta miatt, és komolyan veszik-e küldetésüket, hogy szólniuk kell arról a Jézusról, aki eljött, hogy megkeresse az elveszetteket?

Ferenczy Andrea lelkesítő Sámuel történetén keresztül mutatta be, hogy miként ismer meg, keres és küld bennünket Urunk a szolgálatra. Korányi András teológiai tanár pedig esténként arról szólt, hogy Isten milyen csodálatos módon tartja meg övét a hitben a keresztség, az igehirdetés és az úrvacsora által. A Pro-

testáns Missziói Intézet munkatársának, Ferenczy Enikőnek az előadásai, majd a délutáni vendégek – Mesterházy Andrea és Balázs, valamint Wanis Seeman libanoni teológiai professzor – beszámolója mind a misszió iránti felelősségükre ébresztették rá a hallgatóság ifjú és idősebb tagjait.

A tavalyi évhez hasonlóan a felnőttek konferenciájával párhuzamosan kezdődött a gyermekek missziói hete. Ők az idén több napot tölthettek együtt, mint tavaly, hiszen az ő táboruk egészen a hét végéig tartott. Megismerhették az eddig végzett külmisziói szolgálatokat, és arról is hallhattak, hogy miként kapcsolódhatnak be az egyesület életébe, mivel támogatják a munkáját, hiszen Indiával Mesterházyék hazatérésével nem szakadt meg a kapcsolat. A konferenciát megelőző napokban érkezett levél Kodaikanalból. Mint megtudhattuk belőle, a cunami után gyűjtött adományból megkezdődhetett a nagapattinami kórház rendelőintézetének helyreállítása; ezenkívül az EKME támogatásával tanul tovább két indiai diáklány.

Felnőttek és gyermekek egyaránt támogatják imádsággal a kazahok közti lelki ébredést, könyöröghetnek egy kanadai misszionáriuscsaládjáért, amelynek tagjai a régióban szolgálnak. Istennek hatalmában áll, hogy valakit éppen egy konferencián szólítson meg, és juttasson arra az elhatározásra, hogy idegenben szolgáljon... Tudjuk azt is, hogy ha az ő rendelkezés szerint egy kapu bezárul, bármikor kinyílhat egy másik. És Piliscsabán is kide-

Wanis Seeman

rült valami, amit eladdig senki sem tudhatott; ha úgy tetszik, Isten meglepetést készített: Bálint Zoltán vízmérnök, aki korábban családjával együtt misszionáriusként szolgált Zimbabwében, majd Pápua Új-Guineában, július 3-án (éppen a konferencia első napján!) indult Afrikába, hogy – többéves ENSZ-megbízatása alapján – vízvezetékot építsen ki Szomáliában. Fele-
sege, Beáta augusztusban követi...
■ B. PINTÉR MÁRTA

A lehetséges lehetetlen

► Nagyszerű előadók, lelkes „közönség”, Bálint József karnagynak köszönhetően pedig sok-sok közös éneklés jellemezte a Piliscsabán július 6–9. között lezajlott missziói konferenciát. Az előadások vezérfonalát az Istenhez és az emberekhez való közelségünk, illetve távolságunk kérdésköre adta.

Bár Isten nincs messze egyikünkől sem, vajon mégis egyforma távolságban vagyunk-e tőle? – tette fel a kérdést nyitóáthitatóban Ittész János püspök. Mint mondták, a válaszáért hajlamosak vagyunk megkerülni az egész világot, pedig csak meg kellene fordulnunk, vagy ki kellene nyújtanunk a kezünket. Hiszen Jézus Krisztusban távolságot legyőző irgalom és szeretet van, és akkor is kíséri utunkat, amikor mi azt hisszük, hogy nincs mellettünk.

Hogy milyen távol kerülünk Istentől, az csak rajtunk múlik. Bakay Péter a tékozló fiú példájával szemléltette arra mutatott rá, hogy valójában mi vagyunk messzire, mi távolodunk el Istentől, és Jézus segítségével könnyen el is vesztethetjük tájékozódási képességünket. A békéscsabai hitoktató önvizsgálatra szólította fel a jelenlévőket, hogy ezáltal segítse elő az általános érvényű felismerést: mindenki beteg, mindenkinek szüksége van orvosra.

Krisztus szeretete az, ami összekapcsolja az embereket egymással és Istennel. Ennek fontosságát hangsúlyozta

reggeli áhítatában a finn rádiómisszió vezetője. Juha Auvinen beszélt az Etiópiában és Indiában végzett munkájukról, arról, hogy milyen nagy ereje van a szónak, a nyelvnek, bár nem ez az alap, hanem a már említett Krisztusi szeretet. Szólt arról is, hogy az említett országokban sokan még a megaláztatást és a kiközösítést is vállalják hitükért, tudván azt, hogy cserébe örök életet nyerhetnek.

Ahogy az a résztvevők Brebovszkyné Pintér Mártától, az Evangélikus Külmisziói Egyesület elnökétől megtudhatták, hasonló bátorság kell a keresztény hit megéléséhez Kazahsztánban is. A hagyományos iszlám többségű országban mégis egyre nagyobb számban vannak, akik korábbi életformájukat feladva, esetenként vagyonukat is feláldozva hirdetik Isten országát.

Azt már Szenczy Sándor lelkipásztor, a Baptista Szeretetszolgálat karizmatikus vezetője mesélte el, hogy amikor majdnem feladta a szeretetszolgálat ügyét, akkor Isten figyelmeztette arra, hogy kicsiny hitű. Hogy nem elég „kilépni a csónakból”, de a hitet meg kell tartani, mert

csak szemünket Jézuson tartva leszünk képesek „a vízen járni”. Így azonban még a lehetetlen is lehetségessé válik.

Jenei Ottó református lelkipásztor és Cseh Sándor missziói munkás Kárpátaljáról érkezett Piliscsabára. Ők is bizonyoságtevő szolgálatukkal állítottak példát a fiatalok elé, bepillantást engedve a kárpátaljai cigánytáborokban folyó munkájukba.

Kulturális táplálékkal két nagyszerű előadóművész látta el a konferencia résztvevőit. Banka Gabriella Babits Jónás könyve című művét adta elő, míg Horváth Kálmán, a Duna Televízió munkatársa Reményik-verseket olvasott fel. Mindkét előadás egyszerre volt megrázó és szívet melengető, hiszen az Isten iránti elkötelezettséget nem csak a művek, de a műveket interpretáló előadók is sugározták.

Szevevényi János Hogyan tovább, egyház? című záró előadása az istentisztelet fontosságát hangsúlyozta több szempontból. „A gyülekezeti istentisztelet missziós, evangélikációs alkalom, és a már megtért, a szolgálók, a »rendes tagok« ünnepe közössége egyszerre. (...) Közösségeink csak akkor maradnak fenn, ha Isten ígéje által megújulnak, ha kialakul egy új, hitvalló kereszténység, ha közönségből átalakulunk testvéri közösséggé” – summázta az országos missziói lelkes.

■ CZAKÓ KRISZTINA

PÉTER ALBERT FELVÉTELEI

Tényleg... miért hiszek?

► A miértekre általában nem egy szóval szokott felelni az ember. (Kivéve, ha azt mondja: „Csak.”) A „miért” szó ugyanis az okát, a célját kutatja valaminek, egy döntésnek, egy cselekedetnek, egy tervnek, egy életútnak, s a rá adott válasz – ha őszinte – akár kötetnyi hosszúságú is lehet... Ha mindehhez még hozzávesszük, hogy valaki az életét meghatározó legfontosabb ténnyel, a Krisztusban való hittel kapcsolatban kapja a kérdést, akkor a felelet már hitvallássá, bizonyoságtétté formálódik.

Miért hiszel? Miért hiszek? Jó, hogy vannak olyanok, akik ma is feltesznek ilyen kérdéseket, mert a lelki szomját nem olthatja más, mint a Krisztusról való hiteles bizonyoságtétel. A felszíniséget, az üres szótárokat, a valóságshow-kat, az értéktagadást népszerűsítő médiavilágban majdnem éhenszomjan halunk, mert valami maradandó táplálékra vágyunk... Emberi, isteni szóra; igaz életű emberekre, olyanokra, akik megmérettek, de nem találtattak könnyűnek... Ezek a példák segítenek nekünk tovább élni, erőtartalmat képeznek, bátorítanak. Szerencsére van ilyen. Keresni kell, de a kereső jutalma megadatik.

Missziói vállalkozásnak is nevezhetjük tehát a Kairosz Kiadó *Miért hiszek?* című könyvsorozatát. Ebben méltán népszerű, közízszeletnek örvendő, erkölcsi, emberi tartásokról ismert és példaképnek nevezhető, hívő személyiségek vallanak megragadó nyíltsággal és őszinteséggel önmagukról, pályájukról, küzdelmeikről, sikerről és bukásról, életcélról, hazáról, társadalomról. Különböző pályaképek tablója e könyvsorozat. Az a közös pont bennük, hogy Istentől, hitről szólnak a vallomások, kimondva és a „sorok között” elrejtve is ott van bennük az élet Ura. Néhány név az eddig megszólaltatottak sorából: dr. Papp Lajos, Molnár Tamás professzor, Nemeskürty István, Kellermayer Miklós, Jókai Anna, Eperjes Károly...

A most megjelent kötetben Szokolay Sándor Kossuth-díjas, Corvin-lánccal kitüntetett evangélikus zeneszerzővel Halász Zsuzsa beszélget. *Credo ergo sum!* (Hiszek, tehát vagyok) – Szokolay művész úr, aki Kodály tanítványa volt, már a kis kötet címeiben felfedi léte titkát. A *Luther-kantáta*, a *Confessio Augustana-kantáta*, a *Missza Pannonica*, az *Ergo sum* (e szimfonikus zenei költemény egyik tétele a *Credo* is), az *Ecce Homo*, a *Sámson szerzője* megkapó őszinteséggel és szenvedéllyel szól hitéről. Bibliismerete átsüt a sorokon. Szokolay Sándor kételkedés nélküli hitben éli életét, és ezért nem mulaszt el hálát adni. Erőt

adó, lelkileg felüdítő a bizonyoságtétele. (Szokolay Sándor zeneszerzővel a Híd evangélikus magazin következő száma közöl portréinterjút.)

■ K. D.

Credo ergo sum! Szokolay Sándorral beszélget Halász Zsuzsa. Kairosz Kiadó, Budapest, 2004. Ára 1300 Ft.

Kisplasztikák nagymestere

Balás Eszter retrospektív kiállítása

► „Nem szeretem az egyformaságot. Én a világot gazdagnak látom. Nézem az embert, akiről portrét csinálók, és a szemében tájat, viaduktot látok. De ez természetes: amikor dolgozom, millió dolog eszembe jut. Mert együtt dolgozunk: az anyag és én. És az anyag által a világ szól hozzám. Ahogy szól bárkihez, aki részánja az időt. Akkor megnyílik, és megmutatja, milyen végtelenül gazdag” – vallja Balás Eszter Munkácsy-díjas képzőművész. Az Ernst Múzeumban július 14. és augusztus 3. között látható kiállítása egy érett és elismert alkotó eddigi legnagyobb szabású bemutatkozása.

Az alkotó teljes életművét felölelő tárlaton megtalálható az összes plasztikai műfaj, az éremtől a kisplasztikákon át egészen a nagyméretű szobrokig. Balás Eszter eddigi munkásságát megismerve korszakok együttélését, összefonódását élvezhetjük az ősi formáktól a legkorszerűbb megoldásokig.

A kiállított anyag mégsem kelti a széttagoltság érzetét, ugyanis a szobrászóra jellemző formai letisztultság, a nyers anyagot átszellemítő gondolatgazdaság mindegyik művét egyénivé, sajátossá és egyszerűségében is rendkívülivé teszi. A figurativitástól tulajdonképpen sohasem szakad el, alakjai azonban gyakran geometrikus elemekből is építkeznek, olykor jelszerűvé válnak. Sík Csaba írja róla: „Balás Eszter portrékat csinál, a kegyetlen éleslátás és a megértő szeretet emlékműveit.”

Balás művészetében állandóan érzékelhető az a felfogás, hogy a művészet örökké, az emberi léten és időn túl is létező dolog. Az e világi és a túlvilági lét kapcsolatát vizsgálják isten- és kapuszobrai (*Félszárnyú angyal*, 1988; *Ájtó*, 2000), ezek közül napjainkban is látható egy az Erzsébet téren. Életművében külön csoportot alkotnak a nő és férfi viszonyát értelmező alkotások, amelyekben többnyire a férfi és nő ellentéte, ugyanakkor összeolvadása, egymásba való kapcsolódása kapja a fő hangsúlyt (*Androgün*, 1991; *Szemben*, 1991).

Kisplasztikáin – melynek az anyaga legtöbbször kő, bronz, márvány, terrakotta és gipsz –, monumentális szobrain kívül a kiállításon grafikai munkái is láthatóak lesznek, mint például legsikerültebb szitanyomat-sorozata, a *Rajzok a tudatalattiból*, emellett árnyékfotói és

Hasadt (1992)

komputergrafikái is – melyeknek a főbb motívumai szobrászati alkotásain köszönnek vissza – közönség elé kerülnek. Fontos megemlíteni, hogy Balásnak huszonegy köztéri alkotása látható Magyarországon, illetve Vietnámban és Dél-Koreában.

Az Ernst Múzeum kerekasztal-beszélgetést is rendez Balás Eszter művészetéről – az ő jelenlétében – július 27-én, szerdán 18 órakor Kopócsy Anna és Radnóti Sándor részvételével. A kiállításhoz életmű-katalógus készült. A múzeum címe: Budapest VI. ker. Nagymező u. 8.

■ STENCZER SÁRA

Háromarcú (1992)

Vers és zene együtt

Kosztolányi és a Kaláka

► A közelmúltban jelent meg a Helikon Kiadó által tavaly tavasszal újjára indított *Hangzó Helikon* sorozat legújabb darabja. A sorban a hatodik kiadvány – Kányádi Sándor, Nagy László, Ady Endre és József Attila megzenésített költeményei, illetve a magyar népköltészet alkotásai után – hűsz Kosztolányi-verset tartalmaz.

Kányádi Sándor és ezúttal Kosztolányi Dezső lírai műveinek is a Kaláka együttes „adott hangot”, a sorozatban korábban megjelent verseket pedig olyan neves előadóművészek szólaltatták meg, mint Sebő Ferenc, Cseh Tamás vagy Sebestyén Márta. A *Kaláka - Kosztolányi* című, 73 percnyi hanganyagot hordozó verses-zenei CD méltó tisztelgés a nagy magyar költő előtt.

Amint Gryllus Dániel a kötet előszavában írja, „a Kaláka több mint harmincöt éves történetét végigkísérték a Kosztolányi Dezső-versek”. A CD-n valóban jól megférnek egymás mellett a régi és új feldolgozások. A Budapesten 1976-ban rögzített, *A hosszú, hosszú, hosszú éjszakán* című költemény megzenésített változatán kívül egy eddig még nem publikált hangfelvételt (*Unalom*, Berlin, 1972) is meghallgathatunk. A zenés versösszeállításban a Kalákától talán szokatlan zenei hangzású újdonságok is szerepelnek. Az *Azon az éjjel* című versben zongorakiséret, *A rossz élet* című dalban „szinti-verkli” szól, a *Leckuklik minden pilla most* címűben pedig egy Hammond orgona hangzását fedezheti fel a hallgató.

A korongot jó kézbe venni azért is, mert nemcsak a fülnék, hanem a szemnek is ajándék. Az igényes kivitelű kötetben teljes terjedelmükben olvashatók azok a Kosztolányi-versek, amelyek meghihették az együttes tagjait, ennek „melléklete” a hanghordozó.

A könyvecskét a Petőfi Irodalmi Múzeumtól kölcsönzött fotók illusztrálják. Az új korong jól ismert „klasszikusokat” – *Azon az éjjel*, *Boldog, szomorú dal*, *Hajnali részegség* – is felvonultat; emellett találkozhattunk olyan, talán kevésbé ismert versekkel is, mint például a *Rózsa*, *A lámpagyújtó énekel* vagy az *Ideges rímek*.

A Kaláka-CD szívből ajánlható mind azoknak, akik jól ismerik és szeretik az együttest, illetve Kosztolányi verseit, de nagy örömet szerez a költővel még csak most ismerkedőknek is.

■ GAZSU

Kaláka - Kosztolányi. Verseskötet + CD. Hangzó Helikon sorozat. Helikon Kiadó, Budapest, 2005. Ára 4490 Ft.

Zsoltárok: itt és most

Sumonyi Zoltán versválogatása

Idejük van a zsoltárok – ezt a József Attilától kölcsönzött mondatot választotta legújabb kötete mottójául és címéül Sumonyi Zoltán. A könyvben a költő legújabb munkái mellett a korábbi évek versterméséből talál válogatást a lírai irodalmat kedvelő olvasó. A közelmúltban megjelent gyűjteményben megtalálhatók a *Pál apostol levelei*, a *Hegyi beszéd*, a *Jelenések könyve* és a *Zsoltárok könyve* alapján írt költemények is.

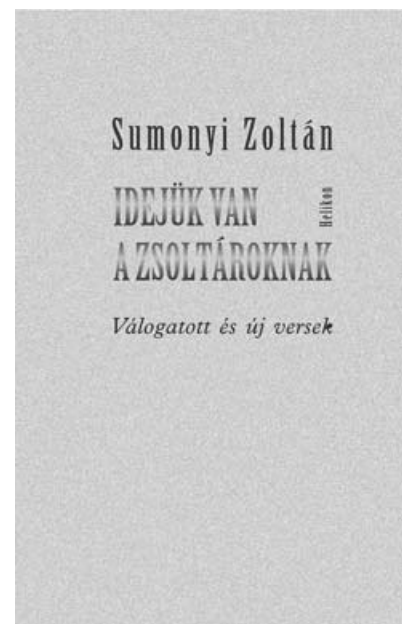
A rádiós szerkesztőként dolgozó szerző, neve nem ismeretlen irodalmi körökben sem. Több kötetét megjelent már korábban, publikált verseket, tanulmányt, sőt az utóbbi években történelmi regényei is napvilágot láttak. Bibliai témájú versciklusaihoz Gryllus Dániel zenét is szerzett, és azok CD-n is kaphatók (*Pál apostol*, *A hegyi beszéd*, *Tizenöt zsoltár*), néhány Sumonyi-Gryllus-szerzeményt evangélikus ifjúsági énekeskönyvünk, az *Új ének* is tartalmaz.

A Helikon Kiadó gondozásában megjelent kötet a szerző sokszínű költészetéről tanúskodik. Az elégikus hangvételű versek mellett számos költemény történelmi korokba kalauzolja az olvasót. Nemcsak a könyv címével, hanem egy verssel is emléket állít Sumonyi a száz évvel ezelőtt született József Attilának, illetve egy-egy művet szentelt *Petőfinek*, *Adyknak* és *Vas Istvánnak* is. Igazi stílusbravúr az a tíz levél, amelyet a neves zeneszerző, Bartók Béla nevében írt meg verssorokba szedve.

A legnagyszerűbbek talán pont a bibliai témára írt darabok. Csodálatosan dolgozza fel Jézusnak a *Hegyi Beszéd*ben elhangzott szavait és Pál levélbe írt mondatait. Az ige nem elvész, hanem újjászületik, segít rácsodálkozunk arra, hogy az soha nem volt olyan aktuális, mint éppen a mi időnkben. „Ne aggódjatok, bármilyen nagyok / az élet gondjai; / mert nem az étek – fontos az Élet / mit át kell menteni! / Lásd, madaraknak, bár nem aratnak, / Az Isten megerít. / Hát ti, különbek, bízva lehettek / Az Ő vendégei” – írja Az *égy madarai* című versében.

Hasonlóképpen a zsoltárok sem veszítettek értelmüket a költő kezében. Éppen

a művészi feldolgozások tették a zsoltárt a mi nyelvünkön is zsoltárrá, vagyis ritmussal és dallammal bíró, énekelhető és mindenki által érthető imádsággá.

„Nem az számít hát, ki ültetett fát, ki öntöz, ki nyesi. / Vagyatok palánta, Istennek fája – s mi: munkatársai” – írja Sumonyi Zoltán a korinthusiakhoz írt levelet feldolgozó művében.

A költő egy azok közül, akik Lutherhez és Károli Gáspárhoz hasonlóan „öntözik” a zsoltárrókat, az evangélisták és az apostolok által „elültetett” mondatokat. Az így gondozott verseknek helyük van a Biblia mellett polcon. Segít megértenünk, megélnünk az ige szavait, és időtöltésnek sem utolsó összevetni, hogy miként lehet rímekben megfogalmazni (és a Gryllus-lemezt hallgatva dalban kifejezni) egy-egy jól ismert igeszakaszt.

A kötet jól használható a gyülekezeti alkalmakon, és szép ajándék, igazi útravaló lehet az irodalmat kedvelő, iskolájukból ballagó diákok is.

■ LÁSZLÓ JENŐ CSABA

Sumonyi Zoltán: Idejük van a zsoltárok. Helikon Kiadó, Budapest, 2005. Ára 2490 Ft.

I+5 ordináció, avagy a lelkészi

A hálaadás és a találkozás ünnepe

Benkóczy Péter András avatása a Deák téren

Isten, a gyülekezet és

Ötös lelkés

► A jókívánságok mellett kézzelfogható püspöki ajándékkal is gazdagodott avatása után Benkóczy Péter András. Egyházunk július 9-én ordinált fiatal lelkésze a Deák téren zajlott ünnepi istentisztelet után Gáncs Pétertől egy Luther-kabátot vehetett át. A talárt a püspök előtt az avatott lelképásztor édesapja, néhai Benkóczy Dániel viselte.

– Nem törvényszerű, hogy valaki lelkész legyen pusztán azért, mert van egy pap a családjában. Tizenhárom-tizennégy éves korom körül azonban egy olyan erős elhívásélményem volt, amely meghatározó volt a számomra – mondotta Benkóczy Péter András az avatását követő fogadáson. – Ezt szem előtt tartva – folytatta – választottam gimnáziumot, majd mentem a teológiára. Felkészültem arra is, hogy esetleg nem sikerül a felvételi, elvégeztem egy fotósiskolát is. Választásom oka az volt, hogy közel áll hozzám a képek, szimbólumok világa. Azt hiszem, hasonló okból tanultam meg a siketek jelnyelvét is. A pszicho- és bibliodramával pedig egy hospice-, azaz halálkórákkal foglalkozó képzés végén találkozhattam először hét évvel ezelőtt. Örülök, hogy a tanultakat a jövőben is kamatoztathatom majd, hiszen augusztus 15-től a szarvasi Tessedik Sámuel Második Esély Népiskolán fogok szolgálni a feleségemmel, Benkóczy-Tóth Tímeával együtt. Ő matematika-ábrázoló geometria szakos tanárként szerzett diplomát, most pedig hittanszakot végez. Szolgálatom kezdetén köszönetet mondok nemcsak neki, hanem édesanyámnak is. Ő

édesapám halála után egyedül nevelt fel minket két idősebb bátyámmal együtt. A barátok és ismerősök mellett nagyon hálás vagyok még egyházközségemért, a Deák téri gyülekezetért, valamint a maglódi evangélikus közösségért is, ahol a hatodévet töltöttem – tekintett vissza múltjára, valamint pillantott előre az előtte álló közeli jövőre a megható ünnepi istentisztelet végeztével az a fiatal pásztor, aki röviddel azelőtt tette le a lelkészi esküt lelki otthonában, a Deák téri templomban.

Az ünnepi istentisztelet kezdetén az avatandó lelkészjelölt Gáncs Péter püspök, Smidéliusz Gábor, a helyi közösség lelkésze, a hittudományi egyetemünket képviselő dr. Reuss András professzor és az alkalomra érkezett lelkész kollégák kíséretében lépett be a belvárosi evangélikus istenházába, ahol rokonok, barátok, ismerősök töltötték meg a pad-sorokat.

A hálaadás és találkozás alkalma ez – hangsúlyozta igehirdetésében a Déli Egyházkerület lelkészi vezetője, Benkóczy Péter András Isten színe előtt leborulva kér áldást most kezdődő szolgálatára azzal az ígérel, amely már születé-

FOTO: SZAKOLCZAY RICHARD

se napján szerepelt az Útmutatóban, és keresztelején, valamint konfirmációján is elhangzott. Ez a bibliai idézet a 119. zsoltár 35. verse: „Vezess parancsolataid útján, mert abban gyönyörködöm.”

Ma arra a Mesterre nézünk föl – emelte ki a püspök –, aki életünk vezére, aki végigkísér a parancsolatokkal szegélyezett, tehát korlátokkal ellátott úton. Egyházunk új lelkészét is ez a Mester vezeti majd egy olyan szolgálatban, amelyet ugyan még nem ismer, de amelyben kamatoztathatja tudását. Élete és szolgálata példát adhat arra, hogy az egyház nemcsak templomokat épít, hanem jelen van az emberek között, és segít a rászorulóknak. A jövőben erősítse őt és feleségét ebben a munkában az Útmutató mai igéje, amely egyben az idejé is: „Könyörögtem érte, hogy el ne fogyatkozzék a hited.” (Lk 22,32)

■ GAZDAG ZSUSZANNA

► Nem mindennapi eseménynek adott helyet július 10-én az aszói evangélikus gyülekezet temploma. A közszolgálati televízió jóvoltából tízezrek vehettek részt a délelőtti 11 órakor kezdődött istentiszteleten, melynek keretében öt fiatal tett fogadalmat a lelkészi szolgálatra. Blázy Árpádné (Budapest-Kelenföld), Gerlai Pál (Aszód), László Milán (Csurgó), Valentinyi Erzsébet (Domony), Zsugyel Kornél (Miskolc, Diósgyőr-Vasgyár) teológusként egyaránt a Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének valamely gyülekezetében töltötte hatodévetét. Ordinálásukat azonban – az egyházkerület kórházi kezelésre szorult püspöke, D. Szevik Imre akadályoztatása miatt – Gáncs Péter, a Déli Egyházkerület püspöke végezte.

► Hogy a mögöttünk álló hétvégén felszentelt fiatal lelkészeket olvasóink közelebről is megismerhessék, Horváth-Hegyvi Olivér püspöki tikár egy közös kérdéssel kereste meg őket: Milyen események, találkozások követték ki eddigi útjukat, és mi az, ami lendületet adott és lelkesítette őket a lelkészi szolgálatra való felkészülésükben?

BENKÓCZY PÉTER

FOTO: SZAKOLCZAY RICHARD

„Találkozás. Ha ezt a szót ízelem, elsőknek az ötlük fel bennem, amikor édesanyám először mosolygott rám harminc évvel ezelőtt, amikor családom tagjai körbevettek szeretetükkel. Minden bizonnyal ez adta meg az alapfogékonyságot az emberekkel való találkozásokra. Ha a lelkészi pályára való felkészülésre gondolok, kihagyhatatlan szempont ennek a közege nek a szerető gondoskodása, amelyben felnővekedtem.

Be kell vallanom, nem hiszek a véletlenekben. Nem véletlenek az életutak vargabetűi, a kudarcok, az örömök és a sikerek sem. Meghatározó számomra, hogy Nyíregyházán kezdtem az általános iskolát, de Budapesten kellett folytatnom. Korán vesztettem el édesapámat, nagyszüleimet, nagybátyámat. Életem korai szakaszában így nemcsak a találkozások, hanem a búcsúzás is jelentős szerephez jutott. Budapestre is családi okok miatt költöztünk fel, édesanyámmal és fiatalabbik bátyámmal.

Nyolcéves voltam, amikor bekapcsolódtam a Deák téri gyülekezet életébe, a vasárnapi bibliaórákba. Sosem felejttem el azt a gondoskodó látogatást, amikor Zelma néni (Takácsné Kovácsné Zelma) eljött hozzánk és hívogatott, lelkesített, hogy bátran menjek csak az alkalmakra. Sokat köszönhetek neki és azoknak a lelkészeknek, akiket szintén név szerint szeretnék megemlíteni: Pintér Károlynak, id. dr. Hafenscher Károlynak és Zászkaliczky Péternek.

Konfirmációm során történt bennem valami, ami döntő jelentőséggel bírt. Komoly elhívásélményem volt: valódi találkozás az Úr élő és hívó szavával. Ezt a nyíladózó apró hajtsát a gyenesi, majd a balatonszárszói konferenciák tovább érelelték. Rengeteg meghatározó név és találkozás kapcsolódik ezekhez az alkalmakhoz; életre szóló barátságok is kötődtek itt.

A gimnáziumi évek alatt kaptam Istentől egy igaz barátot. Olyan barátot, akinek jelenléte igen nagy hatással van életemre és gondolkodásomra. Együtt kezdtük, majd fejeztük be a középiskolát, és az érettségi után a fotósiskola padját is együtt koptattuk.

Teológiai tanulmányaimat 1997-ben kezdtem. Az egyetemi stúdiumok mellett két területen is folytattam tanulmányokat. Elsajátítottam a siketek által beszélt jelnyelvet, jelnyelvi tolmács lettem, egy későbbi nagy találkozásnak köszönhetően pedig elmélyültem a bibliodráma és a pszichodráma műfajában. Ezek jelentősen átforgalmazták az életről kialakított felfogásomat.

A pszichodráma nemcsak játék, nemcsak önismeretet elmélyítő mód-

szer. A pszichodráma a bennünk rejlő, sokszor tudattalan szimbólumok segítségével legmélyebb lelki konfliktusaink tudatos feldolgozását eredményezi a drámai megjelenítés folyamatán keresztül, olyan módon, amely egy teljesen új és átforgalmazó élet-szemléletet képes biztosítani. Az a meghatározó személy, aki ezen a téren segítségemre volt, mesterem, dr. Potzner Irén, akinek kezei alatt mára a bibliodramavezető-képzés utolsó fázisába érkeztem.

Az Evangélikus Hittudományi Egyetemen sok benyomás és komoly formáló erő ért. Felsorolni sem tudom azoknak az embereknek, tanároknak és professzoroknak a számát, akikért hálát kell adnom. Nélkülük nem lehetnék most evangélikus lelkész. Ez a lelkészi szolgálatra készülésemnek a tudomány felőli megalapozását jelenti.

A lelki, a spirituális oldalt viszont azoknak a megtartó imádsága alapozta meg, akik engem imáikban hordoztak. Azoknak a jelenléte, akik kitarítottak mellett, szeretetükkel körbevettek és körbevesznek. Istennek legyen értük hála.”

BLÁZY ÁRPÁDNÉ

„Gyermekkori álmom volt, hogy egyszer lelkész legyek. Erdélyben, református családban születtem, a '80-as évek-

ben érettségiztem, de a kolozsvári teológia csak minden második évben fogadott női hallgatókat, akkor is csak egyet vagy kettőt. Ezért úgy döntöttem, hogy Magyarországra jövök, és itt kezdem meg tanulmányaimat. A budapesti református teológián hitoktatóként szereztem diplomát.

A gödöllői szeretetotthonban dolgoztam, amikor megismerkedtem férjemmel, Blázy Árpáddal, aki jelenleg a budapest-kelenföldi gyülekezet lelkésze. Ezt követően felvételiztem a Evangélikus Hittudományi Egyetemre. Most már Isten iránti hálával elmondhatom, hogy bár református múlttal rendelkezem, de felszentelt evangélikus lelkész vagyok.

Az otthoni református lelkész, Szőke Zoltán és feleségének személye meghatározó volt számomra. A lelkész házaspár a 80-as évekből Ceausescu-korszakban is kitarított a szolgálatban, s nem adta fel az evangélium hirdetését. Ők mindig példaként fogtak állni előttem.

Amikor elkezdtem a teológiát, voltak, akik azt gondolták, hogy soha nem fogom elvégezni. Aztán azt vettem észre, hogy a kelenföldi gyülekezetben is egyre inkább elfogadták ezt a helyzetet. Bár sokféle feladatom van, mégis törekszem arra, hogy a férjem mellett házastárs, a gyülekezetben papné, gyermekeimnek pedig édesanyja legyek. Mind a szüleim, mind pedig a családom tagjai minden segítséget megadtak ahhoz, hogy befejezzem a teológiát.

Tanulmányaim folyamán alatt a lelkészi szolgálatra való felkészülésben elsősorban az erősített, hogy vannak a lelkész munkájában olyan területek, melyeken egy nő alkatánál fogva jobban helytáll, melyek testhezállobbak számára, mint egy férfi lelkésznek. A következőkben ezért tartom magam számára is fontos munkának a látogatást, a felkigondozói beszélgetést és a hitoktatást.”

GERLAI PÁL

„Szüleim már gyermekkorom óta evangélikus szellemben neveltek. Édesapám evangélikus családból származott, aszói presbiter, kórustag volt. Édesanyám szintén énekel a kórusban, és a mai napig az aszói gyülekezet aktív tagja. Detre János esperes vasárnapi iskolájába, hittanórájára, később istentiszteletekre jártam, ahol rengeteget tanultam, ezért sokat köszönhetek az esperes úrnak és a gyülekezetnek. Az aszói evangélikus énekkarban énekeltem. Hálával tartozom Tarr Gábor karnagy úrnak, aki hatéves koromtól énekkórákat tartott nekem az általános iskolában.

1990-től 2001-ig, tizenegy éven keresztül minden augusztusban három hetet a főtí Evangélikus Kántorképző Intézet falai közt töltöttem, ahol megtanultam orgonálni, énekelni, és ahol minden nap reggeli és esti áhitatokon vehettem részt. Itt rengeteg evangélikus fiatalal ismerkedtem meg, az ország minden szegletéből. Balás István tanfolyamvezetővel, aki egyben a Mandák Kórus vezetője is, 1997-től járhattam az országot, így rengeteg evangélikus gyülekezetbe eljutottam; szerte az országban mindenütt nagy szeretettel fogadtak minket.

A főtí kántorképzőnek és az aszói Podmaniczky Emil Zeneiskolának köszönhetően sokszor besegítettem az aszói templomban a vasárnapi istentiszteletek és bibliaórák orgonájáért.

1999-ben kezdtem meg egyetemi tanulmányaimat Budapesten az Evangélikus

Lelkészszavatások hétvégéje

és a televízió nézők színe előtt...

Szavatás az Északi Egyházkerületben

A televíziós közvetítés miatt is különlegesen előkészített szentelési istentiszteleten a teológusokat útnak indító gyülekezetek lelkészei, valamint a hatodik – gyakorlati – évben mentori feladatot vállaló lelkészek szolgáltak. Igehirdetését Gáncs Péter az Útmutató heti igéjéről tartotta: „...nem vagytok többé idegenek és jövevények, hanem polgártársai a szenteknek, és háza népe Istennek.” (Ef 2,19)

A képernyők előtt ülőket is megszólító prédikáció után Csövari Csilla zeneakadémiai hallgató éneke csendült fel a 110.

zsolnárból latin nyelven: „Néped önként követ szent öltözetben, ha sereget gyűjtesz. Mint hajnal méhéből jött harmat, olyan a te ifjúságod.”

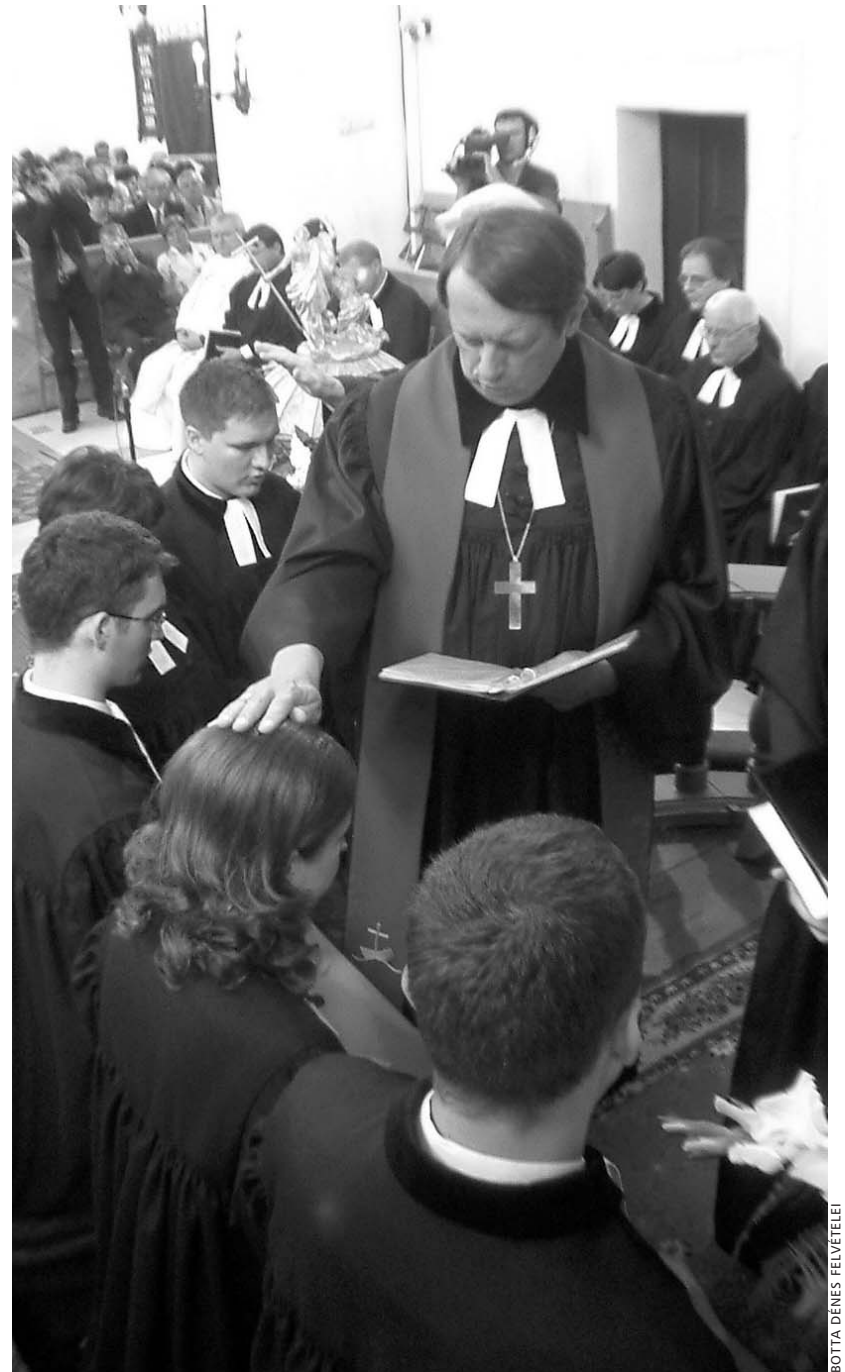
A lelkészszentelés ünnepélyes liturgiájában – a püspök mellett – az Evangélikus Hittudományi Egyetem képviselőjében dr. Reuss András, a Rendszeres Teológiai Tanszék professzora, valamint dr. Varga Gyöngyi, az Öszösvetségi Tanszék adjunktusa működött közre. A confirma eléneklését követően minden lelkésznek lehetősége volt arra, hogy egy-egy

verssel személyesen is áldást kívánjon újdonsült szolgatársai életére. Bár a televíziós kamerák – a műsoridő szabta korlátok miatt – ezt már nem mutatták, de az úrvacsora szentségében szinte az egész gyülekezet együtt ünnepelte a közösséget. Mivel az alkalmon több mint félezen vettek részt, az úrvacsora kiosztásában tizenkét lelkész – köztük az újonnan ordinált öt fiatal – segédkezett.

A testvéri együttélés a gyülekezeti teremben folytatódott. Itt az útra indulók átvehették oklevelüket, a kihelyezésükről szóló püspöki levelet, valamint az Ordass Lajos Baráti Körtől és az Északi Egyházkerülettől ajándékba kapott könyvsomagokat. A köszöntések során Reuss András további ajándékkal is meglepte az öt felszenteltet: mindegyikük kapott egy-egy agyagból készült tálat, hozzá pedig egy törölkendőt. Az ajándékok egy szimbolikus bibliai történetre, a nagycsütörtöki lábmosásra emlékeztethetik őket: „Amilyen alázattal mosta a Mester tanítványai lábát, olyan alázattal forduljon minden fiatal lelkész gyülekezetének minden tagjához, elsősorban pedig a legkisebkekhez, a legegyszerűbb emberekhez” – mondta Reuss András. Az egyetemi diploma átvételét és a lelkészszentelést követően azonnal „vezető pozícióba” kerülő ifjak számára ebben is Jézus legyen a példa – tette hozzá.

A lelkészszavatás végeztével D. Szebik Imre püspök távollétében az Északi Egyházkerület felügyelője, Benczúr László köszöntötte a frissen ordináltakat, és adta át az oklevelüket.

■ HORVÁTH-HEGYI OLIVÉR

BOTTA DÉNES FELVÉTELEI

Hittudományi Egyetemen. Tudásban és tapasztalatban egyaránt gyarapodtam a teológiai tanulmányok éve alatt, és a kemény munka felkészített a lelkészi hivatásra. Hatodéves hallgatóként Blázy Árpád mellé kerültem a budapest-kelenföldi gyülekezetbe, ahol nagy szeretettel fogadtak.

Aszód számomra mindig fontos hely marad, ide mindig hazatérek, s mindig otthonomnak tekintem a gyülekezetet.”

LÁSZLÓ MILÁN

„Két évig szakközépiskolába jártam, majd az 1993-ban újonnan induló csurgói református gimnáziumba mentem. Az osztályban ketten voltunk evangélikusok, de nekünk külön hittanórát tartottak. Sikter Jánosnak hívták a farmeres, Adidas cipőben járó hittanáromat, akinek temperamentuma, életrevaló humora, őszinte, közvetlen modora megfogott. Ő lett a lelkészi példaképem. Már akkor azt szerettem volna, hogy én is úgy hirdessem az igét, ahogyan ő. Nem érthetetlen nyelven szólt hozzánk, nem teológiai közhelyeket mondott, hanem közvetlenül beszélgetett velünk. Megtaláltuk a közös hangot. Harmadikos koromban döntöttem el, hogy teológiára megyek.

Sokszor elbizonytalanodtam a teológiai tanulmányaim alatt; itt van-e a helyem, ez-e az én utam. Ezek nagy válságot előidéztek, tusakodások voltak bennem. Közben tanulmányaim megszakításával egy évig nevelőként gyakorolhattam, élhettem meg a

felebaráti szeretetet az Aszódi Fiúnevelő Intézetben, ahol a társadalomból kitaszított, nehéz sorsú, sok esetben bűnöző fiatalok életének problémáit láthattam közelről. Lehetőségem nyílt arra, hogy ezeknek a fiataloknak az ő sajátos nyelvükön próbáljak meg beszélni a Bibliáról, Jézus életéről, az apostolok munkájáról, ami talán idegenül hangozna egy tradicionális közegben. Az ott töltött év alatt megtanultam, hogy milyenek azok a fiatalok, akik nem kaptak szeretetet, akiknek az élete szinte teljesen tönkrement, lelki-mentálisan halmozottan sérültek, de mégsem reménytelenek.

Ezt követően a franciaországi Lausanneban töltöttem egy ösztöndíjas évet. A tanulmányok mellett Genfben jártam át, és tartottam bibliaórákat az ottani maroknyi magyar ajkú evangélikus gyülekezetben. Ott kóstolhattam bele először, milyen a gyülekezeti lelkészi szolgálat.

A gyakorlati évetem a Nógrád megyei Vanyarcon töltöttem. A helységet először a térképen kellett megkeresnem; sejtélmem sem volt, hol van. Ez egy csodálatos év volt, olyan, mint egy álom. Részt vettem az énekkari próbákban és a fellépéseken, melyeket mentorom felesége vezetett. Úgy éreztem, ezeken az alkalmon először élhettem át az Istent dicsérő ének harmóniáját. Szerettem az utca emberével, az ottani cigányokkal, szomszédaimmal, a legegyszerűbb emberekkel a kerítésen könyökölve beszélgetni vagy türelmes figyelő hallgatással pásztrolni őket. Szívesen foglalkoztam olyan emberekkel, akik az egyházat nem szervezettek, nem kötelességnek élik meg, hanem ellenkezőleg: a jézusi közvetlenséget, egyszerűséget várják a lelkésztől. Mindenben részt vettem, amiben csak tudtam, a gyülekezetben éltem, szinte minden nap. Vanyarcról a galgagutai gyülekezetbe jártunk át, ahol ezekben az években lelki ébredés történt. Fiatalok tucatja jár templomba, mindig felüdülés oda menni. Az egyházzól kialakult rossz és hamis képet át kell formálni a fiatalok számára, ezzel megszólítva és az egyház urához terelve őket.

Mentorom, Szabó András testvérként, munkatársként, barátként állt mellettem egy éven keresztül. Szinte mindent tőle tanultam. Itt erősödött meg bennem, hogy nekem Isten igéjét kell hirdetnem. Most már nem is szeretnék mást csinálni.

Vanyarci búcsúprédikációm alapigéje – »Mindenre van erőm a Krisztusban« (Fil 4,13) – végigkísér egész életemben.”

VALENTÍNYI ERZSÉBET

„A tradicionális, pezsgő hitéletű Galgamenti Domony gyülekezetéből indultam. A hagyományok tisztelete, az összetartás lutheránus szellemben, egymás testvéri számon tartása nagy hatással volt rám. Dédapám több éven keresztül egyházi volt, az ő szolgálata nagymértékben befolyásolta családunk egyházhoz, gyülekezetéhez való ragaszkodását.

A budapesti fásori gimnáziumban osztályfőnököm és némettanárom, Liska Endre, aki teológiát is végzett, figyelmességével, emberségével, tisztességével példaként áll előttem. Sokat köszönhetek neki: mindenben támogatott.

A teológián Szabóné Mátrai Marianna, a Gyakorlati Intézet vezetője közvetlenségével, biztatásaival akkor és ott adta számomra a lendületet, amikor arra a leginkább szükségem volt.

Ösztöndíjas évem különleges időszak volt a számomra. A németországi Neuen-deltelsauban töltött tanévem alatt látókö-

röm kitért, új teológiai, pedagógiai módszerekkel ismerkedhettem meg, melyeket a hatodéves során a gyakorlatban is alkalmazni tudtam a hittanoktatásban.

A hatodévet az aszódhoz közeli Hévízgyörkön töltöttem Lindákné János Zsuzsanna mellett, akinek vezetésével sokrétű szakmai-gyakorlati tudást sajátíthattam el. Itt jöttem rá arra, hogy milyen egyszerű dolog gyermekekkel, hittanosokkal foglalkozni. Nagy öröm volt számomra a fiatalok körében mozogni. A jövőben ezen a területen szeretném magamat kipróbálni, s minél jobban és mélyebben belemélyülni a gyermek- és ifjúsági munkába.”

ZSUGYEL KORNÉL

„Az első élményem a miskolci református deszkateplomban volt egy kéthetes evangelizáció során 1994-ben. Ezt az alkalmat testvéri beszélgetés követte a szolgálatban részt vevő fiatal lelkészekkel. Itt éltem át először, mit jelent másokkal együtt Isten közelében lenni. A következő meghatározó találkozás a vasgyári gyülekezet segédlelkészeivel, Varga Gyöngyivel, az akkor fiatal pályakezdő segédlelkésszel történt, aki kiemelkedően jól végezte a közösségteremtő, gyülekezetet építő munkáját. Sárkány Tiborné Zsóka néni és Tibor bácsira mint „nagyszülőkre” tudtam tekinteni. A szeretet, ami belőlük sugárzott, magával ragadott. A családi hit-tanórákon tapasztalt közvetlenség ott-

honommá varázsolta a gyülekezeti termet. A miskolci református gimnáziumi évek mindezeket a lelki találkozásokat elhelyítették bennem.

1995-ben elkezdtem a főtí kántorképzőt; három nyáron keresztül tanultam orgonálni. Itt tanultam meg, hogy a szolgálat nem önmagamért, hanem valaki másért és másokért. Az életemben azóta is szerepet játszó kántori szolgálat aláza tanított.

A harmadik meghatározó személy Bácskai Károly, későbbi gyakorlati évem mentora, aki még elsőéves teológus koromban egy két és fél órás beszélgetés után a budahegyvidéki egyházközösséghez tartozó Budakeszre hívott el kántori szolgálatra. Károly az egyházzól kialakított képemben döntő szerepet játszott.

Teológiai tanulmányaim alatt alkalom nyílt a szécsényi ferenceseknél eltölteni egy hétvégét, amely a spiritualitás terén új utat nyitott számomra. A 2003–2004-es esztendő – magyarországi tanulmányaim befejeztével – feleségemmel (aki akkor még szintén teológushallgató volt) a bajorországi neuendeltelsau teológián töltöttük. A felkészülésem lezárásának tekinthető ösztöndíjas évemben az elméleti stúdiumok helyett már inkább a spiritualitással foglalkozó tárgyakat vettem fel, amelyekben az ökumenikus szemlélet fontos szerepet játszott. Az itt található két német gyülekezet megismerése nem pusztán gyülekezetvezetési ötletekkel, de a spirituális lehetőségek megismerésével is gazdagított bennünket.

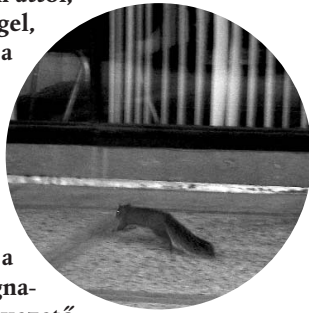
A gyakorlati évet a budahegyvidéki gyülekezetben töltöttem, ahová most Szebik Imre püspök úr segédlelkésként helyezett. A gyülekezetben kapott visszajelzések és a munkámmal kapcsolatos észrevételek mindenképpen sokat formáltak rajtam.

Az eddigiek alapján lelkészi ars poetica-m valahogy így hangzik: ha az előttem felnyíló ajtók, melyek mögött ott van Isten, kitérülnek, akkor mindazt a lelki gazdagságot, amelyet ezeken keresztül kapok, kötelességem továbbadni másoknak.”

Mire jó egy amerikai ösztöndíj?

Tanulságos tanév Chicagóban

► Egy kora őszi reggelen arra ébredtem, hogy valami fürgén, hangosan, csattogva kopog a szobámban. Amikor kinyitottam a szemem, olyan nehezen hihető látvány tárult elém, hogy egy pillanattal azt hittem, nyilván csak álmodom. Leírhatatlan képet vághattam attól, amit láttam: a legnagyobb természetességgel, otthonosan, lazán és könnyedén, mintha a megszokott környezetében lenne, egy mókus ballagott éppen kifelé a szobámból, miközben megdöbbenve néztem végig, ahogy hosszú, szagzottan imbolygó, bundás farka eltűnik az ajtófélfá mögött. Majd miután tőlem megijedve összevissza rohant a lakásban, fel-le ugrált az ablakpárkányra meg a bútorokra, felhúztam a szűnyoghálóat a legnagyobb ablakon, így sikerült megtalálnia a kivezető utat. Az európai ember számára azonban nem csak az utcákon mindenütt szaladgáló mókusok látványa szokatlan az egyesült államokbeli Chicagóban, a Michigan-tó partján fekvő tízmillió metropolisban.

Felhőkarcolók a Michigan-tó partján

Az Evangelikus Hittudományi Egyetem számos tanulmányi ösztöndíja közül az egyik legsokrétűbb tapasztalatszerzési lehetőséget a Von Fuchs Alapítvány által finanszírozott tanulmányi program kínálja. Az alapítványt amerikai magyar evangélikusok hozták létre; az ösztöndíjprogram a '90-es évek közepe óta működik.

Az ösztöndíjat minden tanévben pályázhatja egy magyar evangélikus teológushallgató a Lutheran School of Theology at Chicago (LSTC) – magyarul (közéleti pontossággal): Chicagói Evangélikus Teológiai Egyetem – nevű intézmény Master of Arts (magiszteri) fokozatának teljesítésére. Olyan fakultásról van szó, ahol a mai modern protestáns teológiai kutatás legújabb irányzataival és azok leginkább naprakész eredményeivel lehet megismerkedni. Ebben az intézményben végezhettem el az elmúlt tanévet a fen-

tebb említett ösztöndíjjal. (Az LSTC nevében található school – iskola – olyan általánosan használt megnevezés, amely gyakorlatilag bármely iskolatípus intézménynevében alkalmazható. A teológiai fakultások – illetve egyetemek – esetében a leggyakrabban használt, hagyományos név a „szemináriumot” jelentő seminary.)

Életemben először nyílt lehetőségem hosszabb időt eltölteni az Egyesült Államok egyik legnagyobb városában. A legelső élmény, amely mély benyomást tett rám az egyetemen, a nemzetköziségnek az az urbánus atmoszférája volt, amely egyébként Amerika minden nagyvárosára jellemző. A földgolyó szinte minden tájáról a legkülönfélébb kultúrákból érkezett evangélikusokkal találkozhattam: Indiából, Dél-Koreából, Japánból, Indonéziából, Tajvanról, Burmából, Tanzániából, Etiópiából, Venezuelából, Guyanából,

Brazíliából és még számtalan más egzotikus országból érkeztek egyetemi hallgatók evangélikus teológiát tanulni.

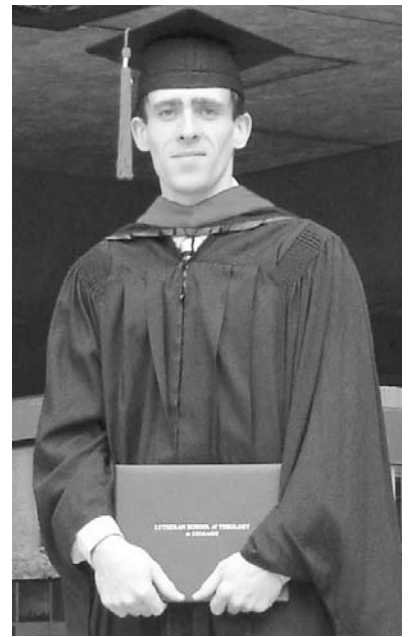
Az amerikai egyetemisták számára természetesen ebben a közegben élni, európaiaként azonban gyökeresen új élmény a multikulturalizmusnak ezekkel a közvetlen jelenségeivel szembesülni. A kultúrák békés egymás mellett élése olyan életvezetési jelszó az amerikaiak számára, amely a gyakorlatban megvalósítva a hétköznapi élet szerves részévé teszi azt a tapasztalatot, hogy a világ evangélikussága kultúrák feletti közösség és az evangélikus egyház kulturális kötöttségektől független, egyetemes világegyház.

A magyar felsőoktatási rendszerből érkező hallgató teljesen más világban találja magát egy amerikai egyetemen, mint amit hazájában megszokott. Az amerikai egyetemisták életstílusa persze sok mindenben hasonló európai hallgatótársaikéhoz, néhány szempontból azonban alapvetően más viszonyok és feltételek között végzik tanulmányaikat. Az állami finanszírozású felsőoktatás – eltekintve néhány nehezen megszerezhető ösztöndíjtól – gyakorlatilag ismeretlen, hatalmas összegeket kell tandíjra fordítani. Emellett azonban sok helyen van lehetőség munkát vállalni az egyetemen: például az ebédlő konyháján, a könyvtárban, a számítógépteremben vagy a karbantartóknál. Számomra a konyhai munkalehetőség remek keresetkiegészítést jelentett az ösztöndíj mellett, és az ingyenes étkezés miatt plusz előnnyel is járt.

Egyetemi hallgatóként a legjelentősebb, életre szóló tapasztalatot az angolszász eredetű felsőoktatási tanulmányi rendszer és egyetemi kultúra megismerése jelentette. Az igazán lényeges eltérések érdekes módon nem abból fakadnak, hogy az angolszász felsőoktatás kétszintű rendszer, amely egy három- vagy négyéves bachelor (BA) és egy két éves master (MA) fokozatból tevődik össze (lásd keretes írásunkat). A fő különbségek abból adódnak, hogy az oktatást más alapokra építik, és eltérő szisztema szerint szervezik meg. A magyar rendszer alapjaitól is tekinthető szóbeli vizsgák – kollokvium, szigorlat – szerepe sokkal kevésbé hangsúlyos, továbbá a számonkérésnek ezt a módját leginkább csak a tanulmányok alapozó tantárgyai esetében alkalmazzák. A nálunk ismert – és sokszor rettegett – „vizsgaidőszak” fogalma az ottani diákok számára teljesen ismeretlen. Az egyes stúdiumokban nyújtott teljesítmény értékelésekor a fő kritérium nem az, hogy a diák az egyetemi tankönyvek és jegyzetek alapján mennyire sajátította el a tananyagot, és hogy miként képes ezt a lexikális tudást szóban reprodukálni. Az a fontos, hogy a hallgatók hogyan képesek egy adott terület tudás- és olvasmányanyagának az egyéni feldolgozására és megszerzett ismereteknek a szemináriumok dolgozatokban testet öltő kreatív alkalmazására. Vagyis sokkal nagyobb hangsúly kerül a tanulás és az ismeretszerzés önálló formáinak kialakítására, nagyobb teret és szabadságot biztosítanak az egyéni kreativitás kibontakozásának, sőt elmondható, hogy ez a rendszer az erre való tudatos törekvést várja el hallgatóitól.

A magyar felsőoktatás két fő óratípusa, az előadás és a szeminárium sem válik el olyan élesen egymástól az amerikai oktatási rendszerben. Egy tanítási óra akár három óra hosszúra is tarthat – e tekintetben vannak eltérések az egyes egyetemek között –, és egyaránt magába foglalja a tanári előadást, a hallgatói referátumokat, a csoportos beszélgetést, a dolgozatok közös kiértékelését vagy az oktatás egyéb alternatív munkaformáit. Az egyéni kutatómunka szempontjából ez az oktatási rendszer a legkiválóbb feltételeket és a legelőnyösebb körülményeket biztosítja.

Természetesen ennek a nagyfokú szabadságnak is megvannak a hátulütői. Egyrészt nem minden hallgató alkalmas arra, hogy önállóan és szabadon végezzen kreatív munkát. Másrészt a számonkérés jelentősen eltérő jellege és felfogása miatt az elsajátítandó tananyag eleve nem lehet annyira alaposan kidolgozott és egymásra épülő tantárgyakban részletezett, mint a magyar felsőoktatásban. Így pedig – összegző szigorlatok híján – valójában a diákoknak nincs akkora lehetőségük arra, hogy rendszerezett és átfogó tudásbázisra tegyenek szert tanulmányaik egy-egy na-

A szerző frissen szerzett diplomájával

ratlan lehetőség ez az ösztöndíj, melynek segítségével bepillantást nyerhetnek az ot-tani gyülekezeti és istentiszteleti élet sokszínűségébe, és későbbi szolgálataik szempontjából sok hasznos és gazdagító tapasztalatot szerezhetnek a miénktől gyökeresen eltérő lelkészképzési rendszerről. És bár az eltérő módszerek és megközelítések feltétlenül gyarapodást és épülést jelentenek, a legfontosabb tapasztalat mégis az, hogy a különböző utak ugyanonnan erednek és ugyanoda tartanak, s bárhol is legyünk a nagyvilágban, a kiindulópont és

Az LSTC és a presbiteriánus McCormick Theological Seminary közös épülete

gyobb részterületén, mint a hazai oktatási rendszerben.

Egy másik fontos terület, ahol az amerikai protestáns lelkészképzés a világ élvonalába tartozik, a jellegzetesen amerikai társadalmi jelenséggel együtt, a multikulturalizmussal és a vallási pluralizmussal kapcsolatos. A különféle nemzetiségek és kultúrák békés egymás mellett élése együtt jár a különböző vallások egymás mellett élésével. Így az e társadalmi jelenségeknek a megértésére és kritikai értékelésére való törekvés szerves részét képezi a lelkészi szolgálatra való felkészítés koncepciójának, mert az amerikai társadalomban a vallásközi párbeszéd problémáinak és módszertanának beható ismerete nélkül a keresztény gyülekezeti és hitélet sem szervezhető meg a társadalmi és vallási csoportok által megkövetelt színvonalon. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az amerikai teológushallgatók nemcsak olyan kurzusokra járhatnak, ahol a nagy világvallások doktrínáiról megtanulhatják az elméleti tananyagot, hanem főként olyan integratív képzésben részesülnek, amelynek során egy adott vallásról annak a hitközösségnek a tagjai – muzulmán professzorok, buddhista szerzetesek, hindu papok stb. – tartanak egyetemi kurzusokat, előadásokat. Ezenkívül a kurzusok keretében közvetlen közelről ismerkednek meg a nem keresztény vallási és hitközösségek gyülekezeti életével, szer-tartásaival, spiritualitásával, tanításaival és hitrendszerével, hiszen egy akkora világvárosban, mint Chicago, a világ minden jelentősebb vallási csoportja megtalálható intézményesített formában, a különböző vallási csoportok tagjainak társadalmi érintkezése és együttélése pedig elkerülhetetlenül vezet a vallások közötti párbeszéd kihívásaihoz.

A Michigan-tótól néhány percnyi sétára lévő kis egyetem, az LSTC, az amerikai evangélikus lelkészképzés egyik fellegvára és a kortárs teológiai kutatómunka világ-színvonalú, vezető műhelye. A magyar teológusok és lelkészjelöltek számára pá-

a végcél itt is, ott is ugyanazt a szolgálatot alapozza meg: Jézus Krisztus örömhírének, az evangéliumnak a hirdetését, a hitben való erősödést és az igazság cselekvését a világban.

■ PETRI GÁBOR

Az angolszász felsőoktatási rendszerben a magyarhoz hasonlóan két fő iskolatípussal találkozhatunk: az egyik a college, a másik a university. A magyarul „főiskolának” fordított college és az „egyetemet” jelentő university között azonban alapvetően más viszony áll fenn, mint a magyar iskolatípusok között. A kétszintű felsőoktatásban a bachelor (BA) fokozatot leginkább az erre kialakított college-okban szerzik meg a hallgatók, és erre épül rá az egyetemeken teljesített master (MA) fokozat. Ez utóbbi azonban nem szerzhető meg BA nélkül, tehát a két tanulmányi program szorosan összefügg, míg nálunk – a jelenleg még egy-szintű rendszerben – nem kötelező előbb főiskolát végezni ahhoz, hogy valaki egyetemre menjen. Azaz nálunk a két iskolatípus (szintkülönbségük és az egyetemi kiegészítő szakok ellenére) sokkal inkább független egymástól.

Érdekes különbség az is, hogy míg a magyar főiskolák szakosodása gyakorlatilag nem különbözik az egyetemektől, addig az angolszász rendszerben a tanulmányoknál a felsőoktatásban megszokott szakokra tagoltsága inkább az egyetemekre jellemző (mint például angol nyelv, matematika, történelem vagy teológia stb.). Ezzel szemben a college-ok tanterve – a középiskolákéhoz hasonlóan – sok esetben általánosan művelő stúdiumokat is tartalmaz az adott szakon túl mind a társadalom-, mind a természet-tudományok területéről.

Belvárosi épületek a Chicagó folyó mentén

A csodálatos orgona

Sok-sok évvel ezelőtt élt egy ügyes, fiatal orgonaeépítő. Sok orgonát megépített már, és a legutolsó mindig felülmúlta az előzőt. Végül pedig egy egészen csodálatos orgonát épített, amely magától játszani kezdett, ha olyan jegyepár lépett a templomba, amelyik elnyerte Isten tetszését.

Amikor ezt az orgonát is befejezte, szétnézett a környékbeli lányok között; kiválasztotta közülük a legistenfélőbbet és a legszebbet, majd feleségül kérte. Amikor a templomlépcsőhöz ért a menyasszonnyal – miközben a rokonok és a barátok serege követte őket, és mind egyiknek a kezében, gomblyukában virág volt –, az orgonaeépítő szíve tele volt büszkeséggel és dicsőségvágygal. Bizony nem gondolt sem a jegyesére, sem Istenre, hanem csak arra, hogy ő milyen kiváló mester, akit senki meg nem közelíthet, és hogy mindenki őt fogja bámulni, ha majd az orgona magától megszólal...

Így lépett szép jegyesével a templomba – de az orgona néma maradt. Ezt persze nagyon a szívére vette az orgonaeépítő, mert önteltségében azt gondolta: csak a menyasszonya lehet a hibás; biztosan hűtlen volt őhozzá... Egész nap egy szót sem szólt hozzá, majd éjjel titokban összecsomagolta a holmiját, és elhagyta őt. Miután sok száz mérföldet megtett, végül egy idegen országban telepedett le, ahol senki nem ismerte őt, és senki nem kérdezősködött felőle. Ott élt csendben és egyedül tíz évig, de akkor valami furcsa vágy kezdte el gyötörni hazája és elhagyott felesége után. Mindig arra kellett gondolnia, hogy milyen szép és istenfő volt a lány, és ő milyen gonoszul hagyta el őt.

Mivel hiába követelt el mindent, hogy vágyakozását legyőzze, végül elhatározta, hogy hazatér, és bocsánatot kér tőle. Éjjel és nappal vándorolt, míg a lábai is kisebesedtek. Minél közelebb jutott a hazájához, annál nagyobb lett a vágya és a

félelme is. Vajon most is olyan jó és kedves lesz hozzá a lány, mint annak idején? Vége felcsillantak a távolból városának tornyai a napfényben. Ekkor futni kezdett, ahogy tudott, az emberek pedig így súgtak össze a háta mögött fejszóvalva: „Ez vagy bolond, vagy lopott.”

Amikor belépett a város kapuján, egy hosszú halottas menettel találkozott. A koporsó mögött nagy sereg ember ment sírva.

– Kit temettek, hogy így sírtok? – kérdezte a gyászolóktól.

– Ő volt az orgonaeépítő mester szép felesége, akit gonosz férje elhagyott. Mivel annyi jót tett velünk, a templomban fogjuk eltemetni.

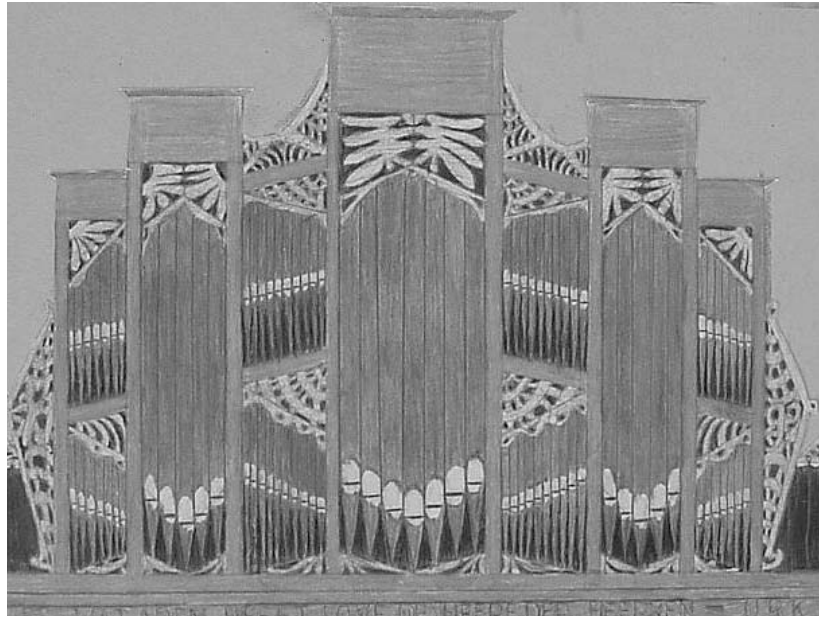
Mikor ezt hallotta, nem felelt semmit, csak csendben, lehajtott fejjel ment a koporsó mellett, és segített vinni. Senki sem ismerte fel őt, de mivel hallották, hogy folyton sóhajtozik és sír, nem kérdezősködtek, mert úgy vélték: ő is egyike a sok szegénynek, akikkel az elhunyt annyi jót tett. Így érkezett a menet a templomhoz.

Mikor a koporsóvivők átlépték a küszöböt, magától játszani kezdett az orgona – olyan csodálatosan, mint még soha egyetlen orgona sem.

Letették a koporsót az oltár elé. Az orgonaeépítő csendesen egy oszlophoz támaszkodott, és hallgatta a hangszer hangjait, amelyek egyre hatalmasabban áradtak, olyannyira, hogy a templom pillérei is megremegtek. Szemei lecsukódtak, mert nagyon fáradt volt a hosszú úttól, de a szíve boldog volt, mert tudta, hogy Isten megbocsátott neki, és amikor az orgona utolsó hangja is elnémult, holtan esett össze.

Az emberek felemelték a holttestet, és amikor felismerték, hogy kicsoda, kinyitották a koporsót, és hitvese mellé helyezték az orgonaeépítőt. Mikor a koporsót lezárták, az orgona még egyszer, egész halkán játszani kezdett. Majd elhallgatott, és azóta soha többé nem szólalt meg újra.

■ (Németből fordította: GÁNCZ ALADÁR)

KEPUNK ILLUSZTRÁCIÓ

Szinglisors

EVÉLET LELKI SEGÉLY

Szőkéné Bakay Beatrix

lyek valóságos „átváltozást” ígérnek. Sőt az egyedüli reménység fényugarát villantják fel azok előtt a kétségbeesett lányok és asszonyok előtt, akik elhiszik, hogy akkor lesznek igazán boldogok, ha elérik vagy megközelíthetik a címlapmodellek mesterkelt üdeségét.

Természetesen nem mellékes dolog, hogy milyen külsővel járjuk végig életünket, és ha tehetünk valamit azért, hogy vonzóbb legyen a megjelenésünk, ne legyünk restek. De ne hagyjuk befolyásolni magunkat a világ istenének a hazugságaitól! Mert nemcsak testünk, hanem lelkünk és szellemünk is van. És nem a testünkön, hanem az elménkben kezdődik a megújulás. Először Istenrel való kapcsolatunknak kell ahhoz rendeződnie, hogy azután emocionálisan, majd fizikai síkon is minden a maga helyére kerüljön. Meggyőződés, hogy az igazi szépség nem más, mint a belső isteni rend és rendezettség kisugárzása.

„Csúnyán és kövéren” is lehet a Krisztus jó illatát permetezni és szépségét sugározni. Ezért eszemben sincs kedves levelírő testvéremet dietetikushoz, netalán szépségszalomba számúzni, sőt azt sem javasolom, hogy tárcsázza gyorsan egy társkereső iroda telefonszámát.

Engem nagyon megrendített az a mondata, amelyben így fogalmaz: „...olyan zavar van bennem.” Mert ahol zavar, rendetlenség, káosz van a fejekben, ott egyetlen társ tud segíteni: az áldott orvos, a mi Urunk és Megváltónk, a názáreti Jézus.

...újjuljatos meg lelketekben és elmétekben, öltözték fel az új embert, aki Isten tetszése szerint valóságos igazságban és szentségben teremtett.” (Ef 4,23) Minden embernek arra van szüksége, hogy megismerje Isten szeretetét, kegyelmét és dicsőségét a gazdagságát. Éva leveléből nem derül ki, hogy van-e lelki gondozója, gyülekezeti kötődése és az sem, hogy milyen a hitélete. Teljesen érthető, hogy így, a harminchoz közel szeretne férjhez menni, családot alapítani. De nagyon kérem, hogy mindenképp az Isten országát keresse, és higgye szilárdan, hogy mindennek rendelt ideje van! Mert ha az Urat kérdezi, ő tudni fogja, hogy milyen kapukat nyisson meg Ön előtt.

Semmiképpen se szégyellje szüzességét, legyen tudatában annak, hogy ebben a szemérmes világban milyen érték a tisztaság. „Kérve kérlek titeket, Jeruzsálem lányai, ne keltsétek, ne ébresszék fel a szelmet, amíg nem akarja!” (Énekek 8,4) Szabad, sőt kell kérnie az Urat, hogy mutassa meg az Önnek rendelt társat, de ahhoz is adjon erőt, hogy elviselje, ha életének erre a szakaszára még a társalanság ideje van kiszabva.

Sokszor megtapasztaltam, hogy amikor az Úr előtt állva el tudtam szakadni azoktól a vágyaimtól, amelyekhez göröcsösen ragaszkodtam, akkor – mint egy ajándékot – megadta nekem, amire vágytam. „Aki tulajdon fiát nem kímélte, hanem mindnyájunkért odaadta, hogyne ajándékozna nekünk vele együtt mindent?” (Róm 8,32)

Olyan csodálatos, amikor gyermeki bizalommal tudunk Atyánkra tekinteni, és minden javunkat tőle elkérni! Miért nem kiált a hit merészségével az Úrhoz, Éva? Előtte minden lehetséges, és olyan bőséggel árasztja ránk áldásait, amilyen bizalommal megnyitjuk előtte a szívünket.

Áldást kapni azt jelenti, hogy a nekünk rendelt helyünkre kerülünk. Kíváncsi vagyok, hogy ez mielőbb megtörténjen az életében! Ha lehetőséget ad egy találkozásra, mindezekről szívesen adok bővebb tanítást is. Írjon!

■ SZŐKÉNÉ BAKAY BEATRIX

HETI ÚTRAVALÓ

Éljetek úgy, mint a világgóság gyermekei. A világgóság gyümölcse ugyanis csupa jószág, igazság és egyenesség. (Ef 5,8–9)

Szentháromság ünnepe után a nyolcadik

héten az Útmutató reggeli és heti, az Újszövetségből való igéi a világgóság gyümölcset jelenítik meg Isten gyermekeinek az életében. Milyen tulajdonságai vannak e lelki gyümölcsnek, s kitől vegyük és kapjuk a példát a gyümölcstermesre? „A te kegyelmedről / Jószágodról elmélkedünk templomodon, ó Isten. (...) ... jobbod csupa igazság. Örül Sion hegye, (...) mert igazságot osztasz.” (Zsolt 48,10–12; Károli fordítás) Az Úr Jézus mondja: „Én vagyok a világ világgósága: aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az (örök) élet világgósága.” (Jn 8,12) S ha Jézusban éltek, akkor „ti vagytok a világ világgósága. (...) Úgy ragyogjon a ti világgóságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat” (Mt 5,14,16). Isten dicsőségére élni: ez a keresztyének élethivatása! Pál ennek megéléséhez felidéz egy ősi keresztes himnuszt: „Ébredj fel, aki alszol, támadj fel a halálból, és felragyogj nekem a Krisztus.” (Ef 5,14) Mindezekről reformátorunk így tanít: „Nem a gyümölcs teszi a fát jóvá, hanem a fának kell előbb jónak vagy jóvá lenni a gyümölcs nélkül, mielőtt gyümölcsöt hozna. Éppen így az embernek is jó cselekedetek nélkül kell megigazulnia, mielőtt jót cselekedhetne.” Istenbe vetett bizalmunk világgóságának fényében egyetértünk Jakabbal: „Ugyanígy a hit is, ha cselekedetei nincsenek, halott önmagában.” (Jak 2,17) A világgóság gyümölcse viszont – mint egy szőlőfűrt – a keresztyének életjele! Folyamatos megszentelődésünk, gyümölcstermesünk állandó választást is jelent, Pál intelme szerint: „...mi köze van a világgóságnak a sötétséghez?” – „... így szól a mindenható Úr.” (2Kor 6,14,18) Az igazság gyümölcse a mennyei bölcsességből ered, mert „a felülről való bölcsesség (...) jó gyümölcsökkel teljes” (Jak 3,17). Ha befogadjuk a szívünkbe a világ Világgóságát, „akkor olyan világos lesz az egész (életünk), mint amikor a lámpás megvilágít téged (és engem is) a fényével” (Lk 11,36). Ezért vigyázzunk lelki szemünk tisztaságára! Az Úr Jézus nem volt sem „titkos ügynök”, sem „zugprédikátor”; ezt hallgatói (is) tanúsíthatják: „Én nyilvánosan szóltam a világhoz: (...) titokban nem beszéltem semmit.” „... ha pedig jót mondtam, miért ütsz engem?” (Jn 18,20,23) – kérdezte a gonosz szemű, „sötét testű” szolgát (Lk 11,34). Az a Pál biztat közös öröme, aki mártírhálálával italdózatul szolgált Isten előtt. Felhívása ezért hiteles; nem jelent teljesíthetetlen kérést, s nem rejt ellentmondást: „... félelemmel és rettegéssel munkáljátok üdvösségeteket, mert Isten az, aki munkálja bennetek mind az akarást, mind a cselekvést...” (Fil 2,12–13) Isten munkatársai lehetünk, ha be- és felismerjük, hogy minden kegyelem: szándék! Hálából az elnyert üdvösségért a világgóság gyümölcset teremhetjük, mert „hitből jön a cselekedet, / Hogy életünk betöltse...” (EE 320,5)

■ GARAI ANDRÁS

Szenvedélyek: szenvedjek vagy éljek?

► Ebben az évben is sor került hazánkban június 26-án a kábítószerellenes világnap megrendezésére; ez alkalomból nyitották meg Budapestén a Köztes átmenetek elnevezésű tárlatot. A drogokról szóló, egyhetes kiállítás a függőség ijesztő, egyben érdekes és elgondolkodtató világába kalauzolta a látogatókat.

SZÓSZÓRÓ

Ifjúságirovat-gazda: Balog Eszter

Köztes átmenetek: a név arra utal, hogy a kívülálló, de sokszor a közvetlen környezet számára is észrevétlenül, észrevehetetlenül csúszik bele az ember a szenvedélybetegség mélységeibe, s csak akkor derül ki, hogy valójában mi a helyzet, amikor már késő megállni a lejtőn. Marad a halálig tartó narkózis vagy a leszokás fájdalmas útja.

Valaki így jellemezte a drogkarrier kialakulásának folyamatát: az emberből fokozatosan eltűnik a jó; az a képesség, hogy tekintettel tudjon lenni másokra. Úgy is mondhatnánk: elveszti az erkölcsi itélőképességét.

A kiállításban bemutatott fiatalok között volt gazdag és szegény, elvált szülők gyermeke és rendezett családi háttér is. Egy a közös bennük: valahol, valamikor, rövidebb vagy hosszabb időre elveszítették a kapcsolatot a szüleikkel, családjukkal. Nem figyeltek rájuk, nem volt rájuk elég idő, nem kaptak elég szeretetet.

Nagyon sok pozitív dolgot üzhetünk szenvedélyesen – sport, tánc, zenélés, szá-

mítógépes játékok stb. Azonban bármilyen tevékenység vagy hobbi károsná válhat akkor, ha túlzásba vesszük, ha az tölti ki az életünket, s egy idő után már mindent és mindenki más kizorít. A Biblia eligazít minket ebben a kérdésben is: „Mindén szabad nekem, de nem minden használ. Minden szabad nekem, de ne váljak semminek a rabjává.” (1Kor 6,12) Ez csak úgy lehetséges, ha nem veszítjük el a kapcsolatot egymással – és főként Istennel.

Droghasználó fiatalok szülei mesélték egy beszélgetőcsoportban, hogy a gyerekeik valójában Istent keresik, istenhíányuk van, és ezt az úrt próbálják a szerrekl betölteni. Tegyük föl magunknak a kérdést: vajon nem használunk-e gyakran mi is hasonló pótszereteket az Urunkkal való közösség helyett? Legyen szenvedélyünk az Isten-függőség! Ez a legjobb alternatíva a számunkra – és azok számára is, akiket segíteni szeretnénk.

Köztes átmenetek, lassú lecsúszás helyett Jézus által megtapasztalhatjuk a radikális változást, új életet kezdetünk – mindenféle (testi és lelki) drog nélkül, tisztán.

■ ADÁMI MÁRIA

„Kánaáni nyelv” versenyt hirdet a bibliatársulat

A Csillagpont református ifjúsági találkozóra (július 19–23.) készülve a Magyar Bibliatársulat „Kánaáni nyelv” versenyt hirdet a találkozón részt venni kívánó fiatalok számára. Célunk az, hogy gyakran használt bibliai fogalmainknak, kifejezéseinknek mai, érthetően, frappánsan vagy éppen humorral megfogalmazott definíciókat, magyarázatokat vagy szinonimákat keressünk. A megoldásokat a Csillagpont találkozóiig postán (113 Budapest, Bocskai út 35.) vagy e-mailben (info@bibliatarsulat.hu), a találkozó ideje alatt pedig a helyszínen, a Magyar Bibliatársulat sátrában elhelyezett dobozba helyezve (Lehetőségek Piac) kérjük eljuttatni. A legötletesebb megoldásokat a Magyar Bibliatársulat a helyszínen vagy postán keresztül értékes könyvjutalmakkal díjazza.

A verseny utolsó nevezési napja: 2005. július 22.

Táboríták régen és ma

▶ **A teljes egyenlőség és a közösségvállalás gondolata már jóval a 20. század előtt, az 1400-as években megjelent Husz János követőinek, a huszitáknak a gondolkodás módjában. A husziták a lehető legszorosabb közösségben éltek együtt – majdnem úgy, ahogy a Mevisz idén tizennegyedik alkalommal megrendezett családok találkozásának résztvevői június 26-a és július 3-a között Bonyhádon.**

Néhány nappal azután, hogy Husz János 1415. július 6-án Konstanzban megégették, tanítványai Prágában felkelést robbantottak ki. A felkelők július 30-án elfoglalták a városházat, a tanácsnokokat pedig defenesztrációval sújtották – azaz kivették őket az ablakon. Huszita prédikátorok hatására közel negyvenezer ember gyűlt össze Tabor (Tábor) hegyén. Vezetőjük a kismemesi származású Jan Ziska lett. A hegyen megalapított városban teljes vagyoni egyenlőségen alapuló közösségben éltek az ott lakók. Bár a belső ellentétéktől megosztott huszita mozgalomra az 1434-es lipanyi csatában Zsigmond király katonái súlyos vereséget mértek, a huszitizmus és kulturális hatásai nem tűntek el nyomtalanul. Már csak azért sem, mert a bonyhádi családok találkozó – vagy jobban mondva: családok találkozó – résztvevői hasonló módon vállaltak közösséget egymással, mint a husziták egykoron.

A 15. századi Európa erősen tagolt, úgynevezett rendi társadalmában súlyos konfliktusokat okoztak a kiváltságos rendek, különösképpen a papok és a főnemesség privilégiumai. A jog előtti egyenlőség hiánya falként magasodott ember és ember – nemes és közrendű – közé. A társadalmi egyenlőtlenségek egyrészt szöges ellentétben álltak a krisztusi tanításokkal, másrészt pedig sok esetben gátat szabtak a testvéri, felebaráti szeretetnek. A husziták felismerték, hogy a rendi különbségek nehezítik a testvéri közösségek létrejöttét, ezért maguk között felszámolták mindazt, ami elválasztotta őket egymástól.

Az idők változnak, a demokratikusan működő európai államokban – többek között az 1776. július 4-én ratifikált *Amerikai függetlenségi nyilatkozat* és az 1789-es francia forradalom szellemében – minden ember születésénél fogva egyenlő. A

ma emberét nem rendi különbségek, hanem más jellegű, hétköznapi gondok választják el egymástól. Az információs társadalomban általános jelenség a kapcsolódás, a rohanás, az idegeskedés. A családok tábor egy hete alatt azonban a résztvevőknek sikerült minden ilyen zavaró tényezőt kizárni a szállás szolgáltató bonyhádi evangélikus gimnázium kollégiumából. Úgy élhettek, mint a husziták egykoron Tabor hegyén – semmi nem választotta el őket sem egymástól, sem az Úristentől.

A feszített munkatempójú hétköznapi helyett mintha egy egész hétnyi vasárnappal állt volna a táborlakók rendelkezésére... Hiszen minden délelőtt az Úr igéjének tanulmányozása állt a középnapban. A tábor vezetői szándékosan „angyalos történeteket” választottak a Bibliából minden délelőtti foglalkozásra, de nem kizárólag az igei bibliográfián, hanem a kötetlen délutánok alatt is megtapasztalhatták a résztvevők az Úr angyalainak jelenlétét.

Ahogy arról a hetet jelképesen lezáró istentiszteleti alkalmon is szó esett: a résztvevők az egész hetet angyalok között tölthették a résztvevők. Mert nem csak az lehet angyal, aki fehér szárnyakon száll – angyalokká válhatnak hétköznapi emberek is. Az evangélium továbbadása már önmagában is angyallá tehet valakit, csodás képességek nélkül is. Rohanó világunkban pedig, amikor már lassan a családtagoknak egymásra sincs elég idejük, nagy örömhír, hogy Krisztusban közösségre lelhetnek a megfáradt családok is.

Arra, hogy milyen érzés volt huszitaként Tabor városában élni, legfeljebb történelmi feljegyzésekből következtethetünk. A bonyhádi családok tábor résztvevői azonban valami egészen hasonló tapasztalhattak meg.

■ CHLADK TIBOR

590 éve égették meg Husz Jánost

590 éve, 1415. július 6-án halt máglyahalál Konstanzban Husz János cseh teológus és reformátor.

Husz János (Jan Hus) 1370 körül született a dél-csehországi Husinecban, szegény családban. 1390-ben beiratkozott a prágai egyetemre. Egyetemi tanulmányait 1394-ben fejezte be, 1396-ban baccalaureatusi fokozatot szerzett, majd egyetemi tanár, 1401-ben pedig a filozófiai fakultás dékánja lett Prágában. Eleinte Arisztotelészt adott elő, s az angol vallási reformer, John Wycliffe filozófiáját, melyet lelkesen fogadtak a nemzeti érzelmű cseh magiszterek.

hogy 1378-ban kettős pápaválasztás zajlott le: a francia bíborosok a római olasz pápával szemben francia ellenpápát állítottak. A nyugati egyház így két pápa hatalmi körére szakadt, az európai államok pedig a következő negyven évben politikai érdekek alapján követték az egyik vagy a másik pápát.)

A csehek – így Husz is – támogatták Vencelt, de az érsek és a prágai egyetem német professzorai ellene voltak. A király ezért módosította az egyetem alkotmányát, három szavazatot adva a cseheknek és egyet a németeknek. Ekkor a németek tömegesen elhagyták Prágát, és

kozta, s feljelentette Rómában. Husz – merénylőtől tartva – nem ment el az idézésre. Úgy vélte, „Isten igazságából kevés lelhető fel a pápai udvarban”, és három hívét küldte Rómába. Bár a cseh király melléállt, az érsek 1411-ben elérte, hogy a szentszék kiközösítse Huszt, ám ő tovább prédikált és tanított. Ekkor ellenfelei eretnekséggel vádolták Wycliffe remanenciatanának terjesztéséért. (E tan szerint az oltáriszentség kenyere és bora a maga mivoltában megmarad, Jézus teste és vére csak jelképesen van jelen.)

1411-ben XXIII. János ellenpápa keresztes háborút és búcsúcédula-árusítást hirdetett XII. Gergely és híve, László nápolyi király ellen. Husz ezt elítélte, de szembe került Vencellel, mivel a király részt kapott a cédulák használatából. Ellenfelei ekkor felújították római perét, mire Husz Dél-Csehországba menekült. Itt felelt az elleni írt vitairatokra. Fő művében, *Az egyházról* című röpiratban az egyház fejéről csak Krisztust ismerte el, vitatva az egyházi hierarchia és a pápaság létjogosultságát.

Luxemburgi Zsigmond 1411-ben német király lett, és az egyház egyesítése végett XXIII. Jánossal zsinatot hívott össze Konstanzba. Meghívta Huszt is, ám ő nem akart menni. Amikor azonban Zsigmond menlevelet adott neki, igent mondott, és 1414-ben megjelent Konstanzban. Itt egy hónap múlva elfogták, majd bíróság elé állították. Hívei elérték, hogy nyilvánosan védekezhessen, így a vádak egy részét visszavonták. Egy harmincpontos listát állítottak össze, amelyet meg kellett volna tagadnia, és vissza kellett volna vonnia. Husz három hét gondolkodás után, 1415. július 6-án az utolsó tárgyaláson, a konstanzi dómban kijelentette: nem tagadhat meg olyat, amit nem is vallott. Ekkor eretneknek nyilvánították, s még aznap máglyára vetették. Halála a személyes bátorság és elhűség jelképévé tette. Kivégzése után Csehországban és másutt is fellángolt az egyházi reformmozgalom.

Husz részben Wycliffe követője volt, egyetértett a predestináció elvével és a Biblia egyház feletti tekintélyével. Nézetait a cseh reformmozgalom csúcspontjának tartják. Hívei, illetve a későbbi hitújítók huszitanak nevezték magukat. Husz cseh nyelvű írásai a nemzeti irodalom klasszikusai lettek; a prágai nyelvújást ő tette irodalmi nyelvvé, továbbá új helyesírási rendszert is kidolgozott. Történetét többek között Háy Gyula *Isten, császár, paraszt* című drámája is feldolgozta.

II. János Pál 1999-ben sajnálkozását fejezte ki Husz kivégzése miatt, a reformátor rehabilitációjára azonban mindmáig nem került sor.

■ MTI

Husz János alakja a reformáció worms-i emlékművén

Mivel a prágai egyetem fizetését nem adott, Husz 1400-ban történt pappá szentelése után elfogadta a Betlehem-kápolna prédikátori és plébánosi posztját, ahol – Róma tiltása ellenére – csehül hirdették az igét. A hazburki *Zbynek Zajíc*, aki 1403-ban Prága érseke lett, Huszt választotta tanácsadónak. Zajíc később a reform ellen fordult, így Husz lett a reformisták vezetője.

A francia király IV. Vencel cseh királlyal együtt 1409-ben zsinatot hívott össze Písa-ba az egyházszakadás felszámolása céljából. (A szakadás azáltal keletkezett,

1409-ben Husz lett a cseh többségű egyetem rektora.

A pisai zsinat egyaránt megfosztotta a Csehországban elismert XII. Gergelyt és XIII. Benedek ellenpápát, és V. Sándort választotta meg egyházfővé. A leváltottakat ezt nem fogadták el, így egyszerre három pápa működött. Az érsek és a főpapság XII. Gergely mellé állt, Husz és a reformpárt pedig V. Sándort támogatta. Zajíc megvesztegetéssel rávette Sándort, hogy tiltsa be a kápolnában – így a Betlehemben – való prédikálást is. Miután Husz ezt nem tartotta be, az érsek kiát-

ISTENTISZTELETI REND / 2005. július 17. – Budapest

Szentháromság ünnepé után 8. vasárnap. Liturgikus szín: zöld. Lekció: Róm 8,12–17. Alapige: Mt 5,43–48. Énekek: 442., 238.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; de. 10. (német) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. Bence Imre; **II., Húvösvölgyi út 193., Főbe** de. 10. (úrv.) Herzog Csaba; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 II. Sztójanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Sztójanovics András; **Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.) Vári Krisztina; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstűck M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Cselovszky Ferenc; de. 11. (úrv.) Gáncs Péter; du. 6. Gerőfi Gyuláné; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Kézdy Péter; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. (úrv.) Kertész Géza; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Szpisák Attila; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Kertész Géza; **VIII., Vajda P. u. 33.** de. 9. Orosz Gábor Viktor; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. (úrv.) Szabó Julianna; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. Orosz Gábor Viktor; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Joób Máté; de. 11. (úrv.) Joób Máté; du. 6. Győri Tamás; **XI., Németszőlgyi út 138.** de. 9. Győri Tamás; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bence Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Bácskai Károly; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Tóth-Szöllős Mihály; **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. Szloboda József; **Zugló, XIV., Lőcséi út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Kendeh K. Péter; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 75. (nagytemplom)** de. 10. (úrv.) Bátorovszky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Baticzky János; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Baticzky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Eszlényi Ákos; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Eszlényi Ákos; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Wiszkidenszky András; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Wiszkidenszky András; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (ref. templom)** de. 8. dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Máttyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza.

ISTENTISZTELETI REND / 2005. július 17. – Balaton

Alsódörgicse de. 11.; **Badacsonytomaj** de. 9.; **Balatonalmádi** du. 4.; **Balatonboglár** de. 11.; **Balatonfenyves (református templom)** du. 6.; **Balatonfüred** de. 9.; **Balatonszárszó (evangelikus üdülő)** de. 9.; **Hévíz** du. fél 5.; **Keszthely** de. fél 11.; **Kisdörgicse** du. fél 2.; **Kötécse** de. 10.; **Kövágóórs** de. fél 12.; **Mencshely** de. 11.; **Nemesleányfalu** du. 2.; **Révfülöp** de. 10.; **Siófok** de. 10.; **Sümege** du. fél 3.; **Szentantalfa** de. háromnegyed 10.; **Veszprém** de. 10.; **Zánka** de. fél 9.

NÉMET NYELVŰ ISTENTISZTELETEK

Balatonboglár de. fél 10.; **Hévíz** de. fél 10.; **Siófok (kápolna)** de. fél 10.

■ Összeállította: BODA ZSUZSA

LAPUNK A VILÁGHÁLÓN:

WWW.EVELET.HU

Állásajánlat

A MEE Gazdasági Osztálya kettős könyvvitelben és az egyházi sajtósági munkatársat keres.

Feladat:

- A régi szerkezetű költségvetés/bszámoló harmonizálása a megbízott könyvelőiroda által készített mérleggel.
- Jogszábfelügyelés a Gazdasági Osztály operatív tevékenysége során; a gyülekezetek részéről felmerülő kérdésekkel kapcsolatos folyamatos tanácsadás; a *Gazdasági körlevél*-hez szükséges előkészítő munkálata elvégzése.
- Leltárkészítés. Közreműködés a SÜNI nevű egyházi iktatóprogramhoz kapcsolódó – az országos egyház könyvelési rendszerével harmonizáló – pénzügyi program létrehozásában (a gyülekezetek részére).
- Egyházi alapítványi ügyek intézése.
- A Gazdasági Osztály munkatársainak segítése, távollétükben helyettesítése.
- Elvárás: számviteli végzettség és kettős könyvvitelben való gyakorlat, valamint az egyházi sajtósági ismerete.

A jelentkezéseket (kézzel írt önéletrajz, bizonyítványmásolatok) a MEE Gazdasági Osztályára kérjük elküldeni (Pf. 21). A jelentkezés határideje 2005. augusztus 15.

Husz János emlékére

Előreformátor
Emlékművön Te csak oldalt állsz,
hogy el ne takard a főalakot,
ki véghezvitte
a megkezdett munkát,
és győzött...

Reád halál várt.
Füstbe fulladt utolsó imád.

Feljegyezték hűséges barátok,
némán hogy mondta
vonagló ajkad
a megfajított szót.
Fejed a tűzben ide-oda hajlott,
míg lassan az ember
egymás után
elmond három Miatyánkot.

Magister Husz,
ott a máglyán, ott egyedül álltál.
Nem volt fő és nem volt mellékalak,
csak Te egyedül
meg a tűzhalál.
És győzél.

Imádság maradt utolsó szava
ott, hol a kín másnál
Istent tagad,
s az örület eltép sok erős köteleket.

Te nem átkoztad sem a papokat,
sem a népet.
Hagyta, helyette
ők átkozzanak.

Nézed, egy asszony hogy cipeli
eszels hittel máglyádhoz
a rőzscesomót.
Hívta, csak jöjjön. S míg
lobbant a láng,
s lobbant szívedben az Agnus Dei
– ős imaének –,
még volt időd
megérteni
az együgyűséget.

Husz János mester,
ez győzelem volt.
Ez győzelem és nagy befejezés,
s ha jöttek is később neves utódok,
műved mégis
törtetlen egész.

Bár emlékművön
Te csak oldalt állhatsz,
hogy el ne takard a főalakot...
A messzeségen
rég tűz
világít át,
s egy sugármaláb
fényárba vonja arcod.

■ PINTÉR KÁROLYNÉ NAGY ERZSÉBET

Fülöp-szigeteki üzenet

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Jerabek-Cserpes Csilla

► **Mi történik szép országunkban? – ezzel a címmel jelent meg 1988 januárjában a Fülöp-szigetek püspökeinek az ökológiáról szóló pásztorlevele Tagaytayban. Az aktualitását mind a mai napig megőrző dokumentumból álljon itt most néhány gondolat, mely saját magunk és egyházunk számára is tanul-ságul szolgálhat.**

A Fülöp-szigetek népe ma történelmének kritikus szakaszában él. Egyszerűben szólva: országunk veszélyben van. Gátlástalanul kizsákmányolják az élővilágot a szárazföldön éppúgy, mint a körülöttünk lévő tengerekben. A károk máris igen nagyok, és – szomorú ki-mondani – gyakran helyrehozhatatlanok. Nem kell szakembernek lenni ahhoz, hogy lássuk, mi történik, s hogy a legmélyebb nyugtalanság fogjon el mi-atta mindannyiunkat. Az ország tágas

hogy nem gyötörte földi aggodalom, tanítványait pedig arra oktatta, hogy ne gyűjtsenek anyagi javakat, s álljanak ellen a gazdagság és a hatalom csábításának (Mt 6,19–21). Jézussal kapcsolatos elmélkedésünk azonban tovább is vezet bennünket. Hitünk tanítása szerint Krisztus az emberi történelem és a teremtés középpontja. Ő a csírát hajtó és virágba szökke-nő földi élet szíve (Ef 1,9 kk; Kol 1,16 kk). A teremtés bármely részét pusztítjuk is el – kivált, ha élő fajokat semmisítünk meg –,

hoz hasonlóan az egyház közösségét is megtérésre szólítjuk föl ebben az életfontosságú kérdésben. Sok vallás, beleértve a kereszténységet is, egészen a közelmúltig késlekedett az ökológiai válságra adott válasszal. Mi, püspökök, szeretnénk im-már jóvátenni ezt a hanyagságot.

Föltétlenül szükségünk van egy sajátos arculatú teremtésteológia kidolgozására, mely a mi vallási örökségünkől táplálko-zik, és érzékenyen reagál életviszonyaink, természeti környezetünk jelenlegi alakulá-sára. E reflexió eredményeit azután szé-les körben terjeszteni kell a prédikációk és a katekizmus révén. Különböző istentisz-teleteink építsék be magukba világunk szépségének és szenvedésének a hirdeté-sét, tükrözzék a természettel való szövet-ségünket, és hirdessenek messzemenő harcot a társadalmi igazságtalanságért. Isko-láink vezetőit arra szeretnénk bátorítani, hogy a tanítás során különleges súlyt fek-tessenek a békének, az igazságosságnak és a teremtés megőrzésének a témájára. Mi-vel a programok, bármennyire dicséretre méltóak legyenek is, nem maguktól való-sulnak meg, ezért azt ajánljuk, hogy a bá-zisközösségektől a gyülekezeteken át egészen az egyházmegyei és az országos in-tézményekig az egyház minden szintjén hozzanak létre hivatalt a környezetről való gondoskodás érdekében. Ez a hivatal elősegíthetné az új és tágasabb horizontú meglátásainkból, elképzeléseinkből születő stratégiák megfogalmazását és megvalósít-ását. Ezzel nem az eddigi pasztorációs szolgálatot toldanánk meg holmi ráadás-szerű tevékenységgel, hanem éppenséggel ennek a törekvésnek kellene áthatnia min-dent, amit csak teszünk.

Krisztus képét torzítjuk el, mely belevés-dött a teremtésbe.

Ennek tükrében konkrét cselekvést ajánlunk a következő területeken.

a) Van néhány alapvető dolog, amelyet mindenki megtehet egyénileg. Tudatosan kísérjétek figyelemmel mindazt, ami vidé-keken történik. Ne hallgassatok, mikor azt látjátok, hogy környezeteken lerom-bolnak valamit. Kerüljétek a mindenbe be-letörődő magatartást. Mi a reménység hir-detői vagyunk, akik hisszük, hogy közös erővel megváltoztathatjuk a dolgok jelen-legi folyását. Mozgósítsátok az embereket, és tárgyaljátok meg a helyi ökológiai témá-kat. Támogassátok azokat a politikusokat, akik nyitottak a természeti környezetre vo-natkozó kérdések iránt. Sok mindent tehet az egyes ember: a csupasz dombok fásítá-sától a talajerózió elhárításáig.

b) Az egyházak számára is adódik néhány testreszabott feladat, mit az egy-házak tehetnek: Az összes többi csoport-

Rizsteraszok Banaue határában

társégeiben egykor buján zöldellő erdők néhány esztendő leforgása alatt barna, lepusztult dombokká változtak. Kiszá-radat folyómedreket látunk ott, ahol nem is olyan régen egész évben folyók hőm-polyogtek. A parasztoktól azt halljuk, hogy a természetes erdők talaj pusztulása és a mérgező kémiai szerek haszná-lata miatt jelentősen lecsökkentek.

Ha az evangélium fényében gondoljuk végig azt, ami történik, akkor arra a meg-győződésre jutunk, hogy ez a teremtés el-len intézett támadás – bűn, és ellentétes azzal, amit hitünk tanít. A Biblia azt mondja, hogy ezt a világot Isten teremtete, szereti, és öröme leli benne; valamint hogy férfit és nőt teremtett saját képésá-ra, s azzal bírta meg őket, hogy uralkodja-nak teremtoi művén (1Móz 1,27–28). Isten, aki megteremtette világunkat, szereti az életet, és mindenkiel meg kívánja osztani. János mondja, hogy Jézus is így értette küldetését: „... azért jöttem, hogy életük legyen, sőt bőségben éljenek.” (Jn 10,10)

Amikor legelső őseink ideérkeztek, mindenütt fákkal borított földet találtak. Gazdag élővilág tárult szemük elé: több mint hét és fél ezer virágfaj, nem szólva az állatok, madarak és rovarok sokaságáról. Talán ezt kérdezték: vajon miért oly fon-tos visszaemlékeznünk földjeink és vize-ink eredeti állapotára? Nos, elsősorban azért, mert emlékeztünkbe idézi, hogy Is-ten bölcsessége és jósága milyennek for-málta meg ezt a földet. Ez nem egyetlen nap leforgása alatt történt. A gondosko-dás és a szeretet jegyében eltelt évmilliók-ra volt szükség ahhoz, hogy formát öltön-e föld, s kibontakozzék minden szépsége, gazdagsága és pompája ennek a tájéknak, ahol egymást kölcsönösen segítő közös-ségben él minden teremtmény.

Az ember sem idegen ebben a rend-szerben. Isten a számunkra, különleges te-remtményei számára rendelte ezt a földet – ám nem azért, hogy szétromboljuk, és pusztasággá változtassuk. Sokkal inkább azzal bizott meg bennünket, hogy gazdái legyünk az általa teremtett világnak, visel-jük gondját, óvjuk természetességét, s ne engedjük, hogy pusztasággá váljék (1Móz 1,28; 9,12).

Keresztények vagyunk, reményünk és hitünk ezért Krisztusra épül. Sokat, na-gyon sokat kell megtanulnunk abból a tiszteletteljes magatartásból, ahogyan Jé-zus a természethez közeledett. Mélyen tudatában volt annak, hogy Isten világá-ban minden teremtmény rokonságban áll egymással. Jézus úgy élt közöttünk,

A Fülöp-szigeteki sasnak, a föld legveszélyeztetettebb madárfajának „emlékműve” Luzon szigetén

2005. július 7., London

Levél-törredék a brit fővárosból

Múlt csütörtökön borzalmas terrortámadás történt a brit fővárosban, amely nemcsak Londont, nemcsak Angliát, de az egész világot megrázta. Az előző napon a szigetországban még önfelédten örült és ünnepelt mindenki, hiszen a Nemzetközi Olimpiai Bizottság kihirdette, hogy London nyerte meg a 2012-es olimpia rendezésének a jogát. A G8-ak, a világ nyolc vezető országának vezetői Skóciában ké-szültek találkozójukra, amelyet rendkívül szigorú biztonsági intézkedések közepette készítettek elő. Am csütörtökön a reggeli órákban London négy forgalmas közlekedési csomópontjában robbanások béní-tották meg e hatalmas város rendkívül tömegközlekedési rendszerét...

Dél-Londonban, ahol e sorokat írom, arra lettünk figyelmesek, hogy az utcán egymás után száguldanak a szí-rénás rendőrautók, s a levegőben helikopterek keringenek. Bekapcsoltuk a televízió hírműsorát, onnan szereztünk tudomást arról, mi történt a belvárosban, a metróalagutakban és egy emeletes buszon.

A BBC kezdetben csak a felrobbantott autóbust mutatja, a földalatti alagútrendszerében történt eseményekről semmi hír. Nem tudni biztosan semmit, csak azt, hogy nagyon nagy a baj. Ahogy telik az idő, egyre több információ kerül a képernyőre, a metróból is kezdik fölhozni a sérülteket. S ahogyan a vilá-g minden részébe eljut a hír, egyre többször csörren meg a telefonunk. Mi megnyugtató választ tudunk adni mindenkinek, igen, jól vagyunk, és eszünkbe sem jut metróval utazni, nem is lehetne, mert momen-tán semmilyen tömegközlekedési eszköz sem közlekedik. Az azonban egyre biztosabb, hogy sokan, na-gyon sokan haltak vagy sérültek meg a merényletekben.

Sokkot kapott, megrittem emberek támolyognak ki a metróból, sírnak. Egy sok sebből vérző fiatal-embert mutatnak, az arcán fájdalom, értetlenség és harag – igen, harag látható. Érthető, hogy haragot érez azok ellen, akik elkövettek ezt a borzalmas tettet, mert az előző órákban átélte a poklot, ahogyan a sötét alagútban, a fojtogató füstben halottakon és sérülteken átgázolva próbált kijutni, és próbálta – maga is sérülten – menteni az életét.

Mintegy ötven halott, több száz sérült, akik között nagyon súlyos állapotban lévő is vannak, úgy-hogy a halottak száma valószínűleg nőni fog... – mondja London rendőrfőkapitánya. S mondja még azt is, hogy megtörtént az, amire 2001. szeptember 11. óta várnak. Mert azóta lehet tudni, hogy Lon-donra is le fog csapni az Al Kaida vagy éppen egy másik terrorszervezet. New York és Madrid után meg-történt hát itt is. Minden óvintézkedés ellenére megtörtént. S hiába hiúsítottak meg több nagyszabású támadást, hiába göngyölítettek föl több szervezetet, a terroristáknak 2005. július 7-én sikerült végrehaj-taniuk brutális tetteiket.

Hogyan lehet erre megfelelően reagálni, lehet-e egyáltalán érdemben mondani vagy írni valamit a történetek után? Hiszen embereknek rögtön az jut az eszébe, és fel is tesszik a kérdést, hogy milyen világban is élünk? Az elmúlt szombaton kilenc helyszínen tartott nagyszabású Live Aid koncertet az afrikai éhezés és AIDS-ben szenvedő em-berek megsegítésére. Mert sokan, igenis sokan vannak, egyszerű emberek és világsztárok, akik komolyan veszik Föld-ünk jelenlegi helyzetét és lakóinak súlyosbodó problémáit. Ezek az emberek nem hisznek a globalizációban, sőt lát-ják, hogy hosszú távon milyen súlyos károkkal és veszélyekkel jár. Vannak, akik az Irak ellen folytatott háborút is mélyesen elítélik. S bár tudjuk, hogy ez nem elég, az ilyen rettenetes események után különösen is úgy érezzük, ész nélkül rohanunk a pusztulásba.

Jelenleg mást nem tudunk tenni, mint hogy sok-sok emberrel a világon együtt imádkozunk a halot-tak családjáért, a sérültekért, különösen pedig azokért, akik élet és halál között vannak, s imádkozunk, hogy ne legyen folytatása ennek a borzalmas tragédiáorozatnak. (Nekem személy szerint hálát kell ad-nom Istennek azért is, hogy aznap reggel még nem indultam el a belvárosba...)

■ SÁNTA ANIKÓ

Református konvent

► **A Debreceni Református Kollégiumban tanácskozott július 7–8-án a Kár-pát-medencei Magyar Református Generális Konvent, a Kárpát-medencei magyar református egyházak, egyházkerületek és egyházmegyéik elnökségeinek tanácskozó testülete. A találkozó eredményességét jelzi, hogy a tanácskozás végén a Kárpát-medence kilenc egyházkerületének elnöksége és a hatvannégy egyházmegye képviselői egyetértésben, egyhangúlag szavazták meg a jelentős reformokat előirányzó zárónyilatkozatot.**

A jelenlévők elhatározták, hogy létre-hoznak egy közös Református egyházi alaptörvényt, amely összefoglalná a Ma-gyar Református Egyház küldetését, cél-kitűzését. Az alaptörvényt felhasználva minden egyháztest maga készíthetné el sajátos törvény- és szabályrendeleteit. További lényeges momentum, hogy az alaptörvény elfogadását követően a ha-táron túli egyháztestek tanácskozási jo-gú tagjaivá válnak a Magyarországi Re-formátus Egyház Zsinatának. Mindez azt jelenti, hogy az eddigi formák és ta-lálkozási keretek meghaladtakká vál-nak, és a nyilatkozat szellemében való-

ban a Magyar Református Egyház egysé-gének helyreállítása történik meg. Az alaptörvény módosítására kizárólag ab-ban az esetben van lehetőség, ha azzal minden egyházkerület egyetért.

A Kárpát-medencei Magyar Re-formátus Generális Konvent elnökségei-nek testülete az elfogadott zárónyilat-kozatban reménységét fejezte ki, hogy a közös munka, a közös imádság és a közös szolgálat meghozza gyümöl-csét, és rövid időn belül újból létrejö-het az egységes Magyar Református Egyház.

► Forrás: Református Zsinati Iroda

HIRDETÉS

A Dr. Sólyom Jenő Alapítvány kuratóriumának jelentése

(Evangelikus Hittudományi Egyetem)

A Dr. Sólyom Jenő Alapítvány kuratóriuma szeretettel tudatja a következőket.

Az alapítvány adományokból származó bevétele 2004-ben 438 000 Ft, a sze-mélyi jövedelemadó 1%-ából származó bevétele pedig 261 047 Ft volt.

A kuratórium 2004. június 1-jén megtartott ülésén a következő határozatokat hozta: 350 000 forinttal támogatja az Evangelikus Hittudományi Egyetem könyvtárának idegen nyelvű folyóirat-előfizetéseit. Hallgatói jutalmazásra 250 000 forintot fordít.

Elhatározta továbbá, hogy a Sólyom Jenő-díjat az idei esztendőben Krähling Já-nosnak a *Veszendő templomaink* elnevezésű sorozatban megjelent, *Evangelikus temp-lomok a mai Magyarországon* című könyve kapja. Indoklás: a könyv Krähling János eddigi munkásságának olyan összefoglaló anyaga, amely az egyház felelősségét veti fel azon – főleg nemzetiségi – gyülekezetek mai élete iránt, amelyek a múlt-ban sokat szenvedtek. A kuratórium a könyv díjazásával azt is szeretné támogat-ni, hogy szélesebb körben megismerjék a művet.

Az Evangelikus Hittudományi Egyetem 2004/2005. évi tanévzáró alkalmánál offertóriuma (104 443 Ft) a Dr. Sólyom Jenő Alapítványt támogatta.

Köszönjük az adakozók támogatását, és továbbra is kérjük az adományokat a teológiai oktatást és nevelést segítő alapítványunk számára (számlaszámunk: 11714006-20309868).

Budapest, 2005. július 4.

Az EHE vezetősége és az alapítvány kuratóriuma

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

Pályázati felhívás

A Berzsényi Dániel Evangélikus Gimnázium (Líceum) és Kollégium evangélikus hittan szakos tanárt keres; szolgálati férőhelyet biztosítunk. A tanári végzettség az alkalmazás feltétele.

Kérjük, a pályázatokat a líceum címére (9400 Sopron, Széchenyi tér 11.) Tólli Balázs igazgató nevére juttassák el 2005. július 22-ig.

A pályázattal kapcsolatban a 99/512-430-as és a 20/824-6447-es telefonszámon lehet érdeklődni.

SZÜLETÉS

Örömmel adjuk hírül, hogy június 24-én Isten kegyelméből és az ő ajándékaként megszületett első gyermekünk, Flóra. „Áldjad őt, mert keze csodásan alkotott téged!” (ÉÉ 57,3)

Jerabek-Cserepes Csilla és Smidélusz András

APRÓHIRDETÉS

Az égre mutató kereszt alatt a templomtorony legszebb díszje a toronyóra. Ön-nél működik? Toronyóra-, harangjáték-, haranglengető-, vezérlőóra-készítés, -javítás. 5 év garancia. Konkoly Művek Toronyórágyára, 1102 Budapest, Állomás u. 14., telefon: 1/260-7065, 30/949-2915.

Egyedülálló édesanyák és gyermekeik konferenciája

A Női Missziói Szolgálat szeretettel várja a jelentkezőket az egyedülálló édesanyák és gyermekeik konferenciájára, amelyet *Örvendjétek!* címmel tart augusztus 6-13. között a révfülöpi Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban.

A részvételi díj felnőtteknek 15 000 Ft. Jelentkezni július 19-ig lehet a 20/824-2791-es telefonszámon, illetve levélben a következő címen: MEE Női Missziói Szolgálat, 1450 Budapest, Pf. 21.

Következő számunk tartalmából:

Utánpótlás

Beszélgetés dr. Szabó Lajossal, az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektorával

Evangelikus

A nagy sikerű, Luther című film megvásárolható egyházunk könyvesboltjában (1085 Budapest, Üllői út 24.). A DVD ára 4 990, a videokazettáé 2 490 forint, a filmről szóló tanulmányfüzetet pedig 400 forintért vehetik meg az érdeklődők.

A Duna Tv műsora az evangélikus lelkészképzésről. A Duna Televízió Isten kezében című sorozatműsorában július 16-án, szombaton 12.05-től a magyarországi evangélikus lelkészképzés múltjáról és jelenéről látható összeállítás. Ismétlés: július 20., szerda 12.05. Szerkesztő-riporter: Fabiny Tamás

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból július 17-től július 24-ig

VASÁRNAP

5.45 / tv2
Reggeli gondolatok (30')
8.25 / Kossuth rádió
Édes anyanyelvünk (5')
9.25 / m2
Örömhír. Az evangélikus egyház műsora (ism.) (26')
12.05 / Duna Tv
Élő egyház (26')
15.20 / Bartók rádió
Beszélgetések az egyházzeneiről
Világi dallam – szent zene, 1. rész (40')
16.20 / mtv
A názáreti Jézus (angol-olasz-amerikai film, 1977) IV/1. rész (92')
19.25 / mtv
Könyök (magyar film, 1959) (91')
22.45 / PAX
Ki is volt Luther Márton? (12')

HÉTFŐ

5.25 / mtv és m2
A Hajnali gondolatok mai adásában Balicza Iván lelkészt hallgatjuk.
9.25 / PAX
A vizsolyi Biblia (20')
11.45 / Petőfi rádió
Szimbólumok hétről hétre
12.25 / Duna Tv
Szép magyar novella. Vészi Endre: Távolsági történet (32')
13.05 / Bartók rádió
X. budapesti nemzetközi kórusverseny, 2005 (26')
13.30 / Kossuth rádió
Az evangélikus egyház felőrája. (30')
14.00 / Duna Tv
Ezer év szentjei.
Szent Hedvig (30')
19.00 / PAX
Békesség hírnökei. Vallási magazin

KEDD

11.25 / PAX
Hitiünk csodái
1. rész: A bibliai örökség (52')
13.30 / Kossuth rádió
Tanúim lesztek! A római katolikus egyház felőrája (30')
15.40 / Petőfi rádió
A magyarországi zsinagógák története. A szegedi zsinagóga
15.40 / Kossuth rádió
Szóljon hozzá!
Hangos recept. Hogyan lehet az eddiginél is eredményesebben kezelni az szívinfarktust? (56')
16.50 / mtv
Maradj velünk. Találkozás Jézussal (10')
19.00 / PAX
Alpha-kurzus, 9. rész
Hogyan telhetnek be a Szentlélekkel? (52')

SZERDA

10.00 / Filmmúzeum
A békakirály (NDK mesefilm – 1988) (67')
11.15 / Duna Tv
Szép magyar novella
Kosztolányi Dezső: Lidike (25')
11.35 / PAX
Hitiünk csodái. 2. rész: A történelmi örökség (53')
12.25 / Duna Tv
Isten kezében (ism.) (26')
17.00 / mtv
Pecz Samu, az építész
Szerk. Nagy László (30')
19.00 / PAX
Alpha-kurzus, 10. rész
Hogyan tudok ellenállni a gonoszoknak? (47')
20.00 / PAX
Az anyaméh gyümölcse jutalom 2. rész (ZMC – 50')

CSÜTÖRTÖK

12.25 / Duna Tv
Szép magyar novella. Gion Nándor: A hatodik ujj (32')
13.30 / Kossuth rádió
Tanúim lesztek! A római katolikus egyház felőrája (30')
15.00 / PAX
Ébredés 9. rész (ZMC – 31')
20.35 / Kossuth rádió
Örkény István: Egyperces novellák (21')
21.00 / Filmmúzeum
Az én kis falum. (színes cseh-szlovák film – 1985) (98')
21.04 / Petőfi rádió
Mindentudás Egyeteme. Hullámtörés – a marihuána hatása az agyhullámokra és a memóriára. Freund Tamás előadása (ism.)
22.05 / PAX
Hitiünk csodái
3. rész: A modern örökség (53')

PÉNTEK

8.30 / Bartók rádió
Pódium
Karl Richter csembalózik, orgonán és vezényli saját kamarazenekarát. (54')
12.25 / Duna Tv
Élő egyház (ism.) (26')
13.50 / m2
Néprajzi értekeink
Vasas Szent Péter (10')
14.00 / PAX
Az anyaméh gyümölcse jutalom 3. rész. (ZMC – 50')
15.00 / PAX
Ébredés. Evangélikus magazin-műsor (ZMC – 30')
18.01 / Petőfi rádió
A lélek hangjai. Gospels és spirituálék feketén-fehéren (59')
21.05 / Kossuth rádió
Beszélni nehéz! (ism.) (10')

SZOMBAT

6.03 / Petőfi rádió
Pax rádió. Hit, hivatás, hitvallás
Dr. Török József egyháztörténész (27')
7.00 / Rádió C (FM 88,8)
Az evangélikus ébresztőműsort Csapó Krisztián vezeti. (60')
9.35 / PAX
Ébredés 10. rész (ZMC – 28')
10.00 / mtv
A Csillagpont református ifjúsági találkozó záró istentisztelete. Közvetítés Debrecenből. Igét hirdet Balogh Tamás lelkipásztor (60')
12.05 / Duna Tv
Isten kezében (26')
14.00 / Bartók rádió
Opera-művészlemez (55')
21.00 / PAX
Máté-passió (58')

VASÁRNAP

5.45 / tv2
Reggeli gondolatok (30')
8.05 / Bartók rádió
Daniel Roth orgonál (60')
8.25 / Kossuth rádió
Édes anyanyelvünk (5')
10.00 / Duna Tv
Református istentisztelet a vajdasági Pancsováról. Igét hirdet Hálasz Béla lelkész (60')
11.05 / m2
Lírai riport Pilinszky Jánossal (45')
12.05 / Duna Tv
Élő egyház (26')
15.00 / Bartók rádió
Jubilato Deo (60')
15.04 / Kossuth rádió
Kard és kereszt (31')
16.20 / mtv
A názáreti Jézus (angol-olasz-amerikai film, 1977) IV/2. rész (94')

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Boldog az, akinek gondja van a nincstelenre, ha bajba kerül, megmenti az Úr. Zsolt 41,2 (1Thessz 5,14; Mt 5,13-16; Ef 5,8b-14; Zsolt 11) Isten a világ Ura, a mi életünk felett is ő uralkodik. Számon tart bennünket jónak és rossznak. Látja az ember szüségét, ínségét, és úgy gondoskodik rólunk, hogy egymásra bíz bennünket. Napjainkban sok természeti katasztrófa juttatja eszünkbe, hogy világszerte mennyi a rászoruló, a nincstelen ember. Felismerhetjük, milyen boldogság, ha segíthetünk. Az idősebb nemzedéknek arról is van bizonyossága, hogy a bajba kerülteket Isten megmenti: háborúban, forradalomban, földrengés és árvíz idején kirendelte a segítséget. Megmentő Istenünk van – áldjuk őt!

Hétfő

Isten után szomjazik lelkem, az élő Isten után: Mikor mehetek el, hogy megjelenjek Isten előtt? Zsolt 42,3 (2Kor 3,18; Jak 2,14-26; ApCsel 22,22-30) Nincs nagyobb kín, mint szomjazni a kánikulában, keresni a hűsítő vizet. A szomjúság meggyötri a testet. De van léleknek is szomjúsága! A zsoltarossal vallhatjuk: „Isten után szomjazik lelkem...” Ezt a szomjúságot pedig csak az élő Isten tudja kielégíteni. A zsoltarossal keresi a helyet, ahol az élő Isten megtalálható. Mi már megtaláltuk: Jézus a mi élő, feltámadott Urunk, aki ismeri lelkünk szükségét, félelmeinket, bűnbán való tévelygésünket. Hozzá bátran menekülhetünk: a közösségébe hív, és egyházában minden ígéretét teljesíti.

Kedd

Nem megy le többé napod, és holdad nem fogy el. Az Úr lesz örök világosságod. Ézs 60,20 (Mt 5,14a; 2Kor 6,11-18/7,1; ApCsel 23,1-11) Egész életünkre jellemző a keresés. Nehéz lenne felsorolni, mi mindent keresünk szüntelen; leginkább a fényt és a világosságot. Pogány vallások ezért imádják istenként a napot és a holdat. De mi van akkor, ha lemegy a nap, elfogy a hold? Bizonytalanság, reménytelenség? A próféta Istenre irányítja tekintetünket, aki az örök világosság. Az idősk teljességében elküldte Fiát, Jézust, aki a világ világosságaként jött el, és nekünk adja világosságát: „Ti vagytok a világ világossága.” Jézussal közösségben fényt kap az életünk, és ezt a fényt tovább sugározhatjuk társaink felé.

Szerda

Mert ahogyan a föld növényeket hajt, és a kert veteményeket sarjast, úgy sarjast majd igazságot az én Uram, az Úr is, és örömeiket minden nép hallatára. Ézs 61,11 (Róm 3,30; Jak 3,13-18; ApCsel 23,12-35) Isten ígérete megáll! Jézus azért jött közeink, hogy őbenne minden ígérete igenné és ámenné legyen. Szemléletesen mutatja meg ezt az igazságot a próféta. Ahogy a növény kihajt a földből, ahogy a mag kisarjad, úgy hajt ki, úgy valósul meg Isten igazsága, üdvössége cselekedete. Így történt Jézus által. Megnyílt az út az üdvösségre: mindenki elnyerheti, aki hisz őbenne.

Csütörtök

Izrael hegyei, én mellettek vagyok, és felétek fordulok: megművelnek és bevetnek titeket. Ez 36,9 (2Kor 9,10; Lk 11,33-36/37-41; ApCsel 24,1-27) A babiloni fogságban élő nép kapta a fenti biztatást. Nekünk is ezt üzeni Isten a próféta szövegében. Egyházunk jelene, jövője sokakat hangol borúlátásra. Egyéni életünkben is gyakran elfog bennünket a kétségbeesés. Fogatkozunk; a közömbösség, az elfordulás és a lelkesedés hiánya úrrá lesz még a hívőkön is. De Isten biztat minket: „...ágak sarjadnak, és gyümölcs terem népemnek...” – ígéri. Ad ébredést az Úr! Kérjük és engedjük, hogy „megműveljen és bevesen” minket, és hogy gyümölcsöző életünk legyen!

Péntek

Ez az a nap, amelyet az Úr elrendelt, vigadozzunk és örüljünk ezen! Zsolt 118, 24 (Lk 11,2; Jn 18,19-24; ApCsel 25,1-12) Ez a zsoltaressal a templomba vonulás éneke volt. Fülünkbe csenghet régi énekünk: „Örül mi szívünk, mikor ezt halljuk, / a templomba megyünk, / Hol Úristennek szent igéjét halljuk.” Sok a panasz: csupa robot és rohanás az élet, kevés a gyorsan elmúlik a nyugalom, az öröm. Isten arra rendelte a hetedik napot, hogy megszenteljük, hogy vele töltsük. Tegyük ünneppé a vasárnapot egész családnak számára, azáltal, hogy találkozunk az Úrral vele igében, úrvacsorai közösségben, hogy együtt örülünk a gyülekezet közösségében!

Szombat

Fülöp beszélni kezdett, és az Írásnak ebből a helyéből kiindulva hirdette neki Jézust. ApCsel 8,35 (Éz 24,27; Fil 2,12-18; ApCsel 25,13-27) Országút Jeruzsálemből Gázába. Egy főember utazik hazafelé; hozzá csatlakozik Fülöp apostol. Missziói alaphelyzet: hirdeti neki Jézust. Erre kaptunk mindnyájan elhívást: „Menjetek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet...” – és ez mindig így kezdődik. Csak bátorság kell hozzá, az igében való tájékozottság, a féltékenység legyőzése és nyitott szív. Hirdessük Jézust! Otthon, a családban, ismerősök, barátok között, úton-útfélen, szüntelenül megragadva az alkalmat!

■ TÓTH-SZÖLLŐS MIHÁLY

Az Evangélikus Élet Budapesten már a szerda délutáni órákban megvásárolható a Deák téri Huszár Gál könyvesboltban és kiadónk Üllői úti üzletében.

Evangelikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
EvÉlet on-line: www.evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195. Szerkesztőségi titkár: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztők: Győri Virág vez. szerk. (virag.gyori@lutheran.hu), Dobsonyi Sándor (sander.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (marian.huszar@lutheran.hu). Tervező-szerkesztő: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Főmunkatárs: Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu)

Rovatvezetők: Bogdányi Gábor – EvÉlet OnLine (gabor.bogdanyi@lutheran.hu), Hafenschér Károly ifj. – Liturgikus sarok (hako@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio Oecumenica (peter.kende@lutheran.hu), Kóháti Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu)

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 486-1229. Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kende@lutheran.hu)

Nyomdai előállítás: Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető: Matolcsy Miklós vezérigazgató E-mail: szikra.kervigh@szikralapnyomda.hu

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2132 Ft, fél évre 4264 Ft, egy évre 8528 Ft, szomszédos országba egy évre 29 000 Ft (108 euró), egyéb külföldi országba egy évre 33 800 Ft (135 euró).

Csak a minden hónap 16-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örvünk meg és nem küldünk vissza. Adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzárta kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőség előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu címre várjuk.